

Część III.8 – Formularz informacji uzupełniających do celów zgłoszenia planu oceny

Państwa członkowskie muszą stosować niniejszy formularz do celów zgłaszania planu oceny zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 651/2014 oraz w przypadku zgłoszonego programu pomocy podlegającego ocenie, jak określono w odpowiednich wytycznych Komisji.

Proszę zapoznać się z dokumentem roboczym służb Komisji „Wspólne metody oceny pomocy państwa”² w celu uzyskania wskazówek dotyczących sporządzania planu oceny.

1. Identyfikacja programu pomocy, który ma być przedmiotem oceny

1. Nazwa programu pomocy:

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13.01.2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021–2027”

2. Czy plan oceny dotyczy:

- a) programu podlegającego ocenie zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 651/2014?
- b) programu zgłoszonego Komisji zgodnie z art. 108 ust. 3 TFUE?

3. Odniesienie do programu (wypełnia Komisja):

.....

4. Proszę wymienić wszystkie istniejące oceny ex ante lub oceny skutków w odniesieniu do programu pomocy i oceny ex post lub badania przeprowadzone w przeszłości na temat wcześniejszych programów pomocy lub podobnych programów. W odniesieniu do każdego z tych badań proszę podać następujące informacje: a) krótki opis celów badania, zastosowanych metod, wyników i wniosków oraz b) szczególne wyzwania, które mogły pojawić się w ramach ocen i badań z metodycznego punktu widzenia, np. dostępność danych, które są istotne do celów oceny omawianego planu oceny. W stosownych przypadkach proszę określić istotne obszary lub tematy nieobjęte poprzednimi planami oceny, które powinny stanowić przedmiot bieżącej oceny. Proszę przedstawić streszczenie takich ocen i badań w formie załącznika oraz – jeśli są dostępne – linków internetowych do stron zawierających stosowne dokumenty.

Oceny ex-ante:

- a. **Analiza ex ante możliwości realizacji projektów w obszarze innowacyjności przy wykorzystaniu instrumentów finansowych w perspektywie finansowej UE 2021-2027**

1 Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz.U. L 187 z 26.6.2014, s. 1).

2 SWD(2014)179 final z dnia 28.05.2014 r.

Celem badania była ocena możliwości wykorzystania instrumentów finansowych do wspierania inwestycji w obszarze innowacyjności.

Metody: Analiza dokumentów zastanych – desk research, wywiady IDI, panele dyskusyjne, wywiady CAWI /CATI – mixed mode, warsztat ekspercki.

Link do raportu: https://www.poir.gov.pl/media/109682/IF_ex_ante_FENG_29092020.pdf

Badania przeprowadzone na temat wcześniejszych skutków pomocy:

1) Badanie ewaluacyjne pomocy publicznej udzielanej w ramach Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju

Celem ogólnym badania ewaluacyjnego było dostarczenie informacji na temat bezpośrednich i pośrednich efektów udzielanej pomocy.

Badanie podzielono na dwa moduły, pierwszy obejmujący, drugi obejmujący działanie obejmujące instrumenty finansowe.

metody: Ewaluacja oparta na teorii, Analiza danych zastanych, Metody i techniki analiz kontrfaktycznych (Propensity Score Matching), Analizy ekonomiczne (analiza makroekonomiczna i analiza przepływów międzygałęziowych), Panelowe badanie ankietowe wnioskodawców Programu Pomocowego, Jakościowa analiza porównawcza (QCA), Wywiady indywidualne. W przypadku działania obejmującego instrumenty finansowe (1.3 POIR) zastosowano metodę quasi-kontrfaktyczną ze względu na niemożność doboru próby porównawczej.

Linki do raportów:

https://www.ewaluacja.gov.pl/media/91867/Raportkoncowy_I_modulIPP_NCBR.pdf

https://www.ewaluacja.gov.pl/media/91863/NCBR_BA_Final_24_06_2020_final.pdf

Wyzwania: ograniczona dostępność danych pozwalających na ocenę interwencji na stosunkowo wczesnym etapie realizacji projektów B+R. Specyfika projektów B+R, których realizacja pozwala osiągać zakładane efekty dopiero w dłuższym okresie czasowym. Zbyt wczesny etap realizacji badania by móc osiągnąć wszystkie zakładane w badaniu cele, w szczególności dotyczy to efektów pośrednich i długoterminowych, przez co ewaluacja nabrała charakteru mid-term.

2) Ewaluacja podsumowująca postęp rzeczowy i rezultaty PO IR oraz ocena wpływu PO IR na innowacyjność polskiej gospodarki, w tym wpływu na realizację celów Strategii Europa 2020

Celem głównym badania, którego wyniki zaprezentowane zostały w niniejszym raporcie była ocena i podsumowanie potencjalnych rezultatów realizacji PO IR, które pojawiły się do 31 grudnia 2021 r. oraz ocena wpływu PO IR na innowacyjność polskiej gospodarki i realizację celów Strategii Europa 2020, ocena w jakim zakresie projekty PO IR realizują Strategię Morza Bałtyckiego.

Metody: analizę desk research, modelowanie makroekonomiczne, analizy mikroekonomiczne, w tym kontrfaktyczne służące do określenia bezpośrednich efektów interwencji; badanie ankietowe CAWI, wywiady IDI, studia przypadku, analiza segmentacyjna wnioskodawców, panel ekspercki.

Link do raportu:

https://www.poir.gov.pl/media/113099/Innowacyjnosc_POIR_raport_koncowy_6_12_2022.pdf

Załącznik nr 1. Streszczenie badań ex-ante i ex-post w odniesieniu do programu pomocy lub wcześniejszych programów pomocy

2. Cele programu pomocy, który ma być przedmiotem oceny³

2.1. Proszę przedstawić opis programu pomocy, określając potrzeby i problemy, na które program ma odpowiadać, oraz przewidywane kategorie beneficjentów, np. wielkość, sektory, lokalizacja, orientacyjna liczba.

Polska zajmuje w Europie stosunkowo niskie miejsce w rankingach innowacyjności. (24 miejsce w Europejskim Rankingu Innowacyjności 2021). Ciągłej poprawy wymagają nadal przede wszystkim wskaźniki należące do najgorzej ocenionych wymiarów innowacyjności w rankingu takie jak: atrakcyjność systemu badawczego, czy innowatorzy. W ostatnich latach wydatki na B+R w stosunku do PKB (GERD) stale rosły osiągając poziom 1,44% PKB w 2021 roku. Rosły także wydatki przedsiębiorstw na GERD, w stosunku do PKB osiągnęło one wartość 0,91%. Wyzwaniem pozostaje jednak w dalszym ciągu zwiększenie poziomu wydatków na B+R generowanych przez sektor MŚP. Udział MŚP w nakładach przedsiębiorstw na B+R w 2019 r. wynosił 33,6%. Jednocześnie duże przedsiębiorstwa wykazują się, na tle unijnym, niską aktywnością badawczo-rozwojową, zajmując 23. miejsce, wśród 27 państw UE. Także wskaźniki w zakresie innowacyjności pokazują stosunkowo niską aktywność innowacyjną polskich przedsiębiorstw. Przyczyną niezadowolających wyników polskich przedsiębiorstw w zakresie innowacyjności, może być również ograniczona współpraca jaką podejmują przedsiębiorcy z innymi podmiotami w procesie innowacyjnym. Przez cały czas istotną potrzebą pozostaje także dostęp do finansowania dla innowacyjnych, ale i obciążonych ponadprzeciętnym ryzykiem spółek, z czego wynika potrzeba wsparcia sektora funduszy *venture capital*.

Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie udzielania pomocy finansowej przez NCBR w ramach programu Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027⁴ (zwane dalej „programem pomocowym”) jest częścią systemu wdrażania programu operacyjnego o ww. nazwie (FENG), w ramach polityki spójności Unii Europejskiej w Polsce. Swym zakresem regulacyjnym rozporządzenie obejmuje wybrane instrumenty wsparcia (Działania), zaplanowane w FENG w Priorytecie 1. („Wsparcie dla przedsiębiorców”) i Priorytecie 2. („Środowisko sprzyjające innowacjom”), i Priorytecie 3 („Zazielenianie przedsiębiorstw”) powierzone do realizacji NCBR na mocy stosownego Porozumienia pomiędzy Ministrem Funduszy i Polityki Regionalnej (Instytucją Zarządzającą FENG) a NCBR (Instytucją Pośredniczącą FENG) w Warszawie 28 października 2022r

Rozporządzenie jednocześnie stanowi program pomocowy NCBR, który określa szczegółowe przeznaczenie, warunki i tryb udzielania:

- pomocy finansowej stanowiącej pomoc publiczną, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz.

³ Poza przedstawieniem ogólnego opisu celów i zasad kwalifikowalności programu celem niniejszej sekcji jest ocena sposobu, w jaki można zastosować zasady kwalifikowalności i wyłączenia programu w celu określenia skutku pomocy. W niektórych przypadkach dokładne zasady kwalifikowalności mogą nie być znane z wyprzedzeniem. W takich przypadkach należy przedstawić najlepsze dostępne oczekiwania.

DZ.U z 27 stycznia 2023, poz 187

UE L187 z 26.06.2014, str. 1, z późn. zm.) (zwana dalej „pomocą publiczną” lub „pomocą GBER”),

- pomocy finansowej stanowiącej pomoc de minimis, do której mają zastosowanie przepisy rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1, z późn. zm.) (zwaną dalej „pomocą de minimis”) oraz,
- pomocy finansowej na wspieranie realizacji ważnych projektów stanowiących przedmiot wspólnego europejskiego zainteresowania, o których mowa w art. 107 ust. 3 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE C 326 z 26.10.2012, str. 47), zwana dalej „pomocą na rzecz IPCEI”

Przewidywane kategorie beneficjentów to: przedsiębiorstwa⁵ (w tym MŚP), organizacje i instytuty badawcze, uczelnie wyższe i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, a także organizacje pozarządowe. Program przewiduje⁶ skierowanie wsparcia przede wszystkim do dużych przedsiębiorców. Z największego (pod względem zaangażowania środków i przewidywanej liczby wspartych podmiotów) działania w ramach programu pomocowego NCBR (FENG.01.01 Ścieżka SMART⁷) korzystać mogą:

- duże przedsiębiorstwa (w tym *small mid-caps* i *mid-caps*),
- konsorcja dużych przedsiębiorstw (w tym *small mid-caps* i *mid-caps*),
- konsorcja przedsiębiorstw MŚP z innymi przedsiębiorstwami niż MŚP (duże przedsiębiorstwa, w tym *small mid-caps* i *mid-caps*)
- konsorcja przedsiębiorstw (innych niż MŚP oraz MŚP) z organizacjami badawczymi lub organizacjami pozarządowymi

Wsparcie obejmuje wszystkie sektory⁸. Program realizowany będzie w całej Polsce, w związku z powyższym do wsparcia kwalifikowane będą przedsiębiorstwa, których siedziba będzie zlokalizowana

⁵ podmioty prowadzące działalność gospodarczą, oferujące towary lub usługi na rynku za opłatą, bez względu na formę prawną

⁶ Zgodnie z „Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych FENG”.

⁷ Z działania FENG.01.01 Ścieżka SMART w programie pomocowym PARP korzystać będą mogły wyłącznie MŚP i konsorcja MŚP z MŚP, w programie pomocy BGK nie ma analogicznego instrumentu wsparcia

⁸ Z wyłączeniem udzielania pomocy, która:

- 1) jest bezpośrednio związana z ilością wywożonych produktów, z tworzeniem i prowadzeniem sieci dystrybucyjnej lub z innymi wydatkami bieżącymi związanymi z prowadzeniem działalności wywozowej;
- 2) jest uwarunkowana pierwszeństwem użycia towarów produkcji krajowej w stosunku do towarów sprowadzanych z zagranicy;
- 3) jest przyznawana w sektorze:
 - a) rybołówstwa i akwakultury – zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1379/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej organizacji rynków produktów rybołówstwa i akwakultury, zmieniającym rozporządzenia Rady (WE) nr 1184/2006 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 104/2000 (Dz. Urz. UE L 354 z 28.12.2013, str. 1, z późn. zm.)), zwanym dalej „rozporządzeniem nr 1379/2013”, z wyłączeniem pomocy publicznej, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a–e oraz i,
 - b) produkcji podstawowej produktów rolnych, z wyłączeniem pomocy publicznej, o której mowa w § 2 pkt 1 lit. a–c, f oraz i–p,
 - c) przetwarzania i wprowadzania do obrotu produktów rolnych, jeżeli:

w dowolnym regionie kraju (województwie). Należy jednocześnie wspomnieć, że w przypadku Regionalnej pomocy inwestycyjnej, stosowane będą preferencje (zachęty) w zakresie dopuszczalnej intensywności pomocy, zgodnie z mapą pomocy regionalnej na lata 2022-2027. Program realizowany będzie w całej Polsce, w związku z powyższym do wsparcia kwalifikowane będą przedsiębiorstwa, których siedziba będzie zlokalizowana w dowolnym regionie kraju (województwie). Należy jednocześnie wspomnieć, że w przypadku Regionalnej pomocy inwestycyjnej, stosowane będą preferencje (zachęty) w zakresie dopuszczalnej intensywności pomocy, zgodnie z mapą pomocy regionalnej na lata 2022-2027

Przewidywana liczba wspartych przedsiębiorstw w podziale na poszczególne instrumenty to odpowiednio:

- Smart (FENG.01.01_ = 807 przedsiębiorstw;
- Seal Of Excellence (FENG 02.09) – 32 przedsiębiorcy,
- Wspólne Programy Badawcze (FENG 02.11) – 30 przedsiębiorców,
- BridgeUp (FENG 02.08) – 14 funduszy i 140 grantobiorców,
- IPCEI (FENG 02.10) – 2 projekty,
- IPCEI (FENG 03.03) – 3 projekty (z listy 9),
- Innostart – 327 przedsiębiorstw,
- TEF AI -74 przedsiębiorstw.

– jej wielkość jest ustalana na podstawie ceny lub ilości takich produktów zakupionych od producentów surowców lub wprowadzonych na rynek przez przedsiębiorców objętych pomocą publiczną lub

– jej przyznanie zależy od przekazania części albo całości pomocy publicznej producentom surowców;

4) służy ułatwieniu zamykania niekonkurencyjnych kopalń węgla i jest udzielana zgodnie z decyzją Rady 2010/787/UE z dnia 10 grudnia 2010 r. w sprawie pomocy państwa ułatwiającej zamykanie niekonkurencyjnych kopalń węgla (Dz. Urz. UE L 336 z 21.12.2010, str. 24);

5) jest zaliczana do którejkolwiek z kategorii pomocy regionalnej, o których mowa w art. 13 rozporządzenia nr 651/2014;

6) ze względu na warunki lub metody finansowania jest nierozzerwalnie związana z naruszeniem prawa Unii Europejskiej; w szczególności dotyczy to pomocy finansowej:

a) w przypadku której udzielenie jest uwarunkowane obowiązkiem:

– posiadania przez przedsiębiorcę siedziby w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub prowadzenia działalności w przeważającej mierze w danym państwie członkowskim Unii Europejskiej,

– korzystania przez przedsiębiorcę z towarów produkcji krajowej lub usług krajowych,

b) ograniczającej możliwości przedsiębiorców w zakresie wykorzystania wyników działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej;

oraz na działalność gospodarczą w zakresie:

1) wytwarzania, przetwórstwa lub wprowadzania do obrotu tytoniu i wyrobów tytoniowych;

2) produkcji lub wprowadzania do obrotu napojów alkoholowych;

3) produkcji lub wprowadzania do obrotu treści pornograficznych;

4) obrotu materiałami wybuchowymi, bronią i amunicją;

5) gier losowych, zakładów wzajemnych, gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych;

6) produkcji lub wprowadzania do obrotu środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych.

Proszę wskazać cele programu i oczekiwane skutki zarówno na poziomie przewidywanych beneficjentów, jak i w zakresie celu będącego przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Główne cele programu pomocowego:

- zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności usprawnianie procesów komercjalizacji wyników badań;
- zwiększenie nakładów na działalność B+R przedsiębiorstw;
- zwiększenie udziału przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie, które będą uzyskiwać przychody ze sprzedaży zaawansowanych produktów i usług;
- poprawa efektywnej współpracy firm z jednostkami sektora nauki;
- zwiększenie poziomu kompetencji, szczególnie w zakresie zidentyfikowanych deficytów w zakresie kompetencji.

Cele te wpisują się w cele i zadania NCBR zapisanej w ustawie o NCBR⁹ jako instytucji powołanej do powołaną do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej państwa, w tym pobudzanie inwestowania przez przedsiębiorców w działalność naukową, w szczególności przez realizację badań naukowych lub prac rozwojowych, również w ramach programów operacyjnych. W tym kontekście za głównym i bezpośredni cel programu pomocowego udzielanego przez NCBR należy uznać wspieranie i poszerzanie aktywności B+R przedsiębiorstw i dzięki temu pobudzanie ich innowacyjności.

Szczegółowe informacje na temat przewidywanych rezultatów wdrożenia Programu zostały przedstawione w tabeli poniżej

Nazwa działania	Cel	Skutki
Działanie FENG.01.01 Ścieżka SMART	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii (	Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez realizację prac B+R, wdrożenie innowacji, w powiązaniu z dostosowaniem działalności przedsiębiorstw do wyzwań wskazanych w Europejskim Zielonym Ładzie oraz związanych z cyfryzacją, rozwojem infrastruktury badawczej, internacjonalizacją działalności, a także wzrostem kompetencji kadr.
Działanie FENG.02.08 BRidge Up	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Wsparcie projektów B+R realizowanych przez nowopowstałe spółki technologiczne: Start-upy, w tym m.in. w szczególności spin-offy wywodzące się z jednostek naukowych oraz założonych przez naukowców chcących w przyszłości komercjalizować swoje wynalazki/technologie/wyniki prowadzonych badań, a także z sektora przedsiębiorstw.
Działanie FENG.02.09 Seal of Excellence	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Wsparcie projektów badawczo-rozwojowych, którym przyznano certyfikat Seal of Excellence w ramach instrumentu EIC Accelerator Programu „Horyzont Europa”.

⁹ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Dz. U. 2010 Nr 96 poz. 616

Działanie FENG.02.10 IPCEI	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Gromadzenie specjalistycznej wiedzy przez polskich przedsiębiorców, wpisywanie się przez nie w łańcuchy wartości w zakresie przełomowych technologii. Internacjonalizacja polskich przedsiębiorstw przez możliwość nawiązania bliskiej współpracy z przedsiębiorcami z innych krajów UE działających w obszarze zaawansowanych technologii. Docelowo również pobudzenie eksportu produktów wysokich technologii. Udrożnienie kanałów współpracy pomiędzy dużymi przedsiębiorcami i MŚP oraz środowiskiem naukowym.
Działanie FENG.02.11 Wspólne Przedsięwzięcia Badawcze	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Ukierunkowanie aktywności przedsiębiorców i konsorcjów naukowo-przemysłowych na realizację prac B+R nad rozwiązaniami technologicznymi, których potrzeba przeprowadzenia zostanie zdefiniowana przez partnerów Wspólnego Przedsięwzięcia Badawczego.
Działanie FENG.02.13 Innowacyjne zamówienia publiczne	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Wspieraniem działań, które wykorzystując model innowacyjnych zamówień publicznych będą polegały na opracowaniu nowych, innowacyjnych, przełomowych dla gospodarki technologii. W ramach projektów wspierane będzie przyspieszenie wdrożenia wyników prac B+R, kształtowanie postaw proinnowacyjnych oraz koncentracja zasobów w obszarach o największym znaczeniu gospodarczym i społecznym.
Działanie FENG.02.20 INNOSTART	EFRR.CP1.I - Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Wsparcie przedsiębiorstw z sektora MSP rozpoczynających działalność innowacyjną, które nie posiadają doświadczenia w realizacji projektów B+R finansowanych z środków UE. Przedsiębiorcy nabydą doświadczenie w realizacji projektów B+R o niewielkim budżecie. Pobudzony zostanie potencjał przedsiębiorców do realizacji projektów B+R.
Działanie 2.23 FENG Współfinansowanie Centrów testów i eksperymentowania technologicznego sztucznej Inteligencji (TEF AI)	EFRR.CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych i instytucji publicznych	Wsparcie zwiększania konkurencyjności MŚP w procesie transformacji cyfrowej w obszarze sztucznej inteligencji. Usługi oferowane przez TEF AI mają umożliwić przedsiębiorcom eksperymentowanie, testowanie oraz walidację rozwiązań AI zarówno w środowisku wirtualnym jak i rzeczywistym. Jednocześnie wsparcie tworzenia TEF pozwoli na włączenie się do transgranicznej sieci testów i eksperymentowania sztucznej inteligencji, monitorowania, walidacji i certyfikacji tej technologii na podstawie wypracowanych również w Polsce standardów i reguł technicznych, organizacyjnych i etycznych. Wsparcie kierowane będzie do podmiotów, które zostały wybrane w konkursach organizowanych w ramach Digital Europe Programme.

Działanie FENG.03.03 IPCEI wodorowy	EFRR/FS.CP2.III - Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E)	Gromadzenie specjalistycznej wiedzy przez polskich przedsiębiorców, wpisywanie się przez nie w łańcuchy wartości w zakresie przełomowych technologii. Internacjonalizacja polskich przedsiębiorstw przez możliwość nawiązania bliskiej współpracy z przedsiębiorcami z innych krajów UE działających w obszarze zaawansowanych technologii. Docelowo również pobudzenie eksportu produktów wysokich technologii. Udrożnienie kanałów współpracy pomiędzy dużymi przedsiębiorcami i MŚP oraz środowiskiem naukowym. Budowa łańcucha wartości wodoru w UE, który umożliwi wykorzystanie go w transporcie, energetyce i przemyśle.

2.2. Proszę wskazać możliwe negatywne skutki dla beneficjentów pomocy lub dla gospodarki w szerszym ujęciu, które mogą być bezpośrednio lub pośrednio związane z programem pomocy¹⁰.

Podstawowym negatywnym efektem udzielenia pomocy publicznej w sektorze B+R+I jest możliwość wystąpienia zakłócenia konkurencyjności i wymiany wewnątrzspółnotowej. Dwa główne związane z tym negatywne zjawiska dla beneficjentów pomocy, które mogą wystąpić to: wypieranie inwestycji prywatnych wywołane przez program pomocowy (otrzymanie wsparcia publicznego przez beneficjentów Programu Pomocowego może zniechęcić te podmioty do prowadzenia innych projektów B+R+I bez wsparcia publicznego), a także tendencyjność sektorowa (w programie wielosektorowym przeważającą pomoc przyznano jednej branży) i tendencyjność wobec jednostek o dłuższym okresie prowadzenia działalności gospodarczej (stosunek starych przedsiębiorstw do nowych przedsiębiorstw).

2.3. Proszę wskazać a) wysokość planowanego rocznego budżetu w ramach programu, b) planowany czas trwania programu¹¹, c) instrument lub instrumenty pomocy oraz d) koszty kwalifikowalne.

- a. całościowy budżet - finansowanie z EFR UE to **2 560 724 000** EUR, w okresie obowiązywania obecnego rozporządzenia tj. do 30/06/2024 r. roczny budżet wynosi 1 280 362 000 euro). Budżet łączny uwzględniający alokacje ze środków EFR i wkład krajowy to 3 157 508 505 euro
- b. 28/01/2023 - 30/06/2024 (wskazano datę zgodnie z okresem obowiązywania Rozporządzenia KE (UE) nr 651/2014 r. na które podstawie jest wydany niniejszy program pomocowy. Jednakże właściwym okres w jakim faktycznie będą wdrażane instrumenty wsparcia na jego

¹⁰ Przykładami negatywnych skutków są tendencyjność regionalna i sektorowa lub wypieranie inwestycji prywatnych wywołane przez program pomocy.

¹¹ Programy pomocy zdefiniowane w art. 1 ust. 2 lit. a) rozporządzenia (UE) nr 651/2014 są wyłączone z zakresu stosowania rozporządzenia po upływie sześciu miesięcy od ich wejścia w życie. Ocenivszy plan oceny, Komisja może podjąć decyzję o wydłużeniu okresu stosowania rozporządzenia w odniesieniu do takich programów. Państwa członkowskie zachęca się do dokładnego określenia przewidywanego czasu trwania programu.

podstawie, wymienione poniżej, w wysokości wskazane alokacji to styczeń 2021 r. do maksymalnie końca perspektywy finansowej

c. Instrumenty pomocy:¹²

Działanie/instrument	Cel szczegółowy	Forma wsparcia	Wartość alokacji z EFRR UE (EUR)	Waryość wkładu krajowego (EUR)	Wartość alokacji ogółem (EUR)
Priorytet FENG 01 – Wsparcie dla przedsiębiorców					
Działanie FENG.01.01 Ścieżka SMART	CP1.I Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Dotacja/ dotacja warunkowa Pomoc publiczna: Rozporządzenie Komisji (UE) 1407/2013 Rozporządzenie Komisji (UE) 651/2014: a) regionalna pomoc inwestycyjna (art. 14) – b) pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP (art. 18): c) pomoc na udział MŚP w targach (art. 19): d) pomoc na projekty badawczo-rozwojowe (art. 25) e) pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności (art. 28) f) pomoc szkoleniowa (art. 31): 2 mln EUR; g) pomoc inwestycyjna umożliwiającą przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych (art. 36) h) pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych (art. 37) i) pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną (art. 38) j) pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji (art. 40) k) pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych (art. 41) l) pomoc inwestycyjną na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy (art. 46) m) pomoc inwestycyjna na recykling i ponowne wykorzystanie odpadów (art. 47) Pomoc de minimis może być udzielona pod warunkiem, że łącznie z inną pomocą de minimis lub pomocą de minimis w rolnictwie i rybołówstwie, otrzymaną w danym roku podatkowym oraz w ciągu 2 poprzedzających lat podatkowych z różnych źródeł i w różnych formach, nie przekroczy kwoty wskazanej w Rozporządzeniu 1407/2013, która obecnie wynosi 200 000 euro dla jednego przedsiębiorcy, a w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego działalność w sektorze transportu drogowego	1 961 100 000	499 241 968	2 460 341 968

¹² wskazane formy i przeznaczenie pomocy zostaną ujęte w tzw. Podręczniku kwalifikowalności wydatków dla każdego z działań, prace nad dokumentami są w toku

		towarów – 100 000 euro dla jednego przedsiębiorcy.			
Priorytet FENG.02 Środowisko sprzyjające innowacjom					
Działanie FENG.02.08 BRIDGE Up	CP1.I Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii	Dotacja Pomoc publiczna: Rozporządzenie Komisji (UE) 651/2014	100 000 000	25 000 000	125 000 000
Działanie FENG.02.09 Seal of Excellence		Dotacja Pomoc publiczna: Rozporządzenie Komisji (UE) 651/2014 Pomoc publiczna na projekty badawczo-rozwojowe, obejmujące badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe (art. 2 pkt 85 i 86)	30 000 000	12 857 143	42 857 143
Działanie FENG.02.10 IPCEI		Dotacja Pomoc publiczna: Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Pomoc na rzecz IPCEI (art. 107)	133300 000	35 056 180	168 356 180
Działanie FENG.02.11 Wspólne Przedsięwzięcia Badawcze		Dotacja Pomoc publiczna: Rozporządzenie Komisji (UE) 651/2014	20 000 000	14 831 460	34 831 461
Działanie FENG.02.13 Innowacyjne zamówienia publiczne		Dotacja Brak pomocy publicznej	113 500 000	0	113 500 000
Działanie FENG.02.20 INNOSTART		Dotacja Brak pomocy publicznej Koszty projektu w ramach FENG podlegają transferowaniu na poziom Ostatecznych odbiorców należących do grupy MŚP – na zasadach de minimis.	11 124 000,00	9 797 753	20 921 753
Działanie 2.23 FENG Współfinansowanie Centrów testów i eksperymentowania technologicznego	CP1.II - Czerpanie korzyści z cyfryzacji dla obywateli, przedsiębiorstw, organizacji badawczych	Dotacja Brak pomocy publicznej Koszty projektu w ramach FENG podlegają transferowaniu na poziom Ostatecznych odbiorców należących do grupy MŚP. Beneficjent będzie świadczył usługi związane z działalnością TEF AI Ostatecznym	25 000 000	0	25 000 000

szkucznej Inteligencji (TEF AI)	i instytucji publicznych	odbiorcom będącym MŚP – na zasadach de minimis.			
	Priorytet FENG.03 Zazielenienie przedsiębiorstw				
Działanie FENG.03.03 IPCEI wodorowy	CP2.III Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E)	Dotacja Pomoc publiczna: Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej Pomoc na rzecz IPCEI (art. 107)	166 700 000	0	166 700 000

d. rodzaje kosztów kwalifikowanych

Typ pomocy publicznej	Koszty kwalifikowane
pomoc publiczna udzielana na projekt badawczo-rozwojowy	W przypadku pomocy publicznej udzielanej na projekt badawczo-rozwojowy obejmujący badania przemysłowe lub eksperymentalne prace rozwojowe kosztami kwalifikowanymi są koszty: 1) wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, osób zatrudnionych przy wykonywaniu tego projektu w części, w jakiej wynagrodzenia te są bezpośrednio związane z jego wykonywaniem; 2) aparatury i sprzętu – ponoszone w zakresie i przez okres, w których ta aparatura i ten sprzęt są wykorzystywane przy wykonywaniu tego projektu; jeżeli nie są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu badawczo-rozwojowego przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji w okresie wykonywania tego projektu, obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości; 3) nieruchomości – ponoszone w zakresie i przez okres, w których te nieruchomości są wykorzystywane przy wykonywaniu tego projektu; w przypadku budynków za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji w okresie wykonywania tego projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości, a w przypadku gruntów – koszty związane z przeniesieniem własności lub innych praw rzeczowych, koszty odpłatnego korzystania z gruntu lub faktycznie poniesione koszty kapitałowe; 4) badań prowadzonych na podstawie umowy, wiedzy i patentów nabytych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej przez podmioty zewnętrzne na warunkach pełnej konkurencji oraz koszty doradztwa i podobnych usług wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby wykonywania tego projektu; 5) dodatkowe ogólne i inne operacyjne, w tym koszty materiałów, dostaw i produktów, ponoszone bezpośrednio w związku z wykonywaniem tego projektu. 2. W przypadku pomocy publicznej udzielanej na projekt badawczo-rozwojowy obejmujący studium wykonalności – kosztami kwalifikowanymi są koszty opracowania tego studium.
Pomoc na projekty, którym przyznano znak jakości w postaci pieczęci doskonałości	Kategorie, maksymalne kwoty i metody obliczania kosztów kwalifikowanych projektu badawczo-rozwojowego lub studium wykonalności objętych pomocą publiczną są takie, jak określone jako kwalifikowalne w przepisach programu „Horyzont 2020” lub programu „Horyzont Europa”. Maksymalna wielkość pomocy publicznej na projekty badawczo-rozwojowe obejmujące badania przemysłowe i eksperymentalne prace rozwojowe lub studia wykonalności, którym przyznano znak jakości w postaci pieczęci doskonałości w ramach programu „Horyzont 2020” lub programu „Horyzont Europa”, nie przekracza równowartości 2 500 000 euro dla jednego przedsiębiorcy i na jeden projekt badawczo-rozwojowy lub jedno studium wykonalności.
Pomoc na wspieranie innowacyjności	W przypadku pomocy publicznej na wspieranie innowacyjności kosztami kwalifikowanymi są koszty: 1) nabycia, walidacji oraz ochrony wartości niematerialnych i prawnych, o których mowa w art. 28 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 651/2014; 2) oddelegowania przez organizację badawczą lub dużego przedsiębiorcę wysoko wykwalifikowanego personelu w rozumieniu art. 2 pkt 93 rozporządzenia nr 651/2014 w celu prowadzenia działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej na nowo utworzonych stanowiskach pracy u przedsiębiorcy, któremu została udzielona pomoc publiczna, pod warunkiem, że personel ten nie zastępuje innego personelu; 3) usług doradczych w zakresie innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 94 rozporządzenia nr 651/2014 i usług wsparcia innowacji w rozumieniu art. 2 pkt 95 rozporządzenia nr 651/2014.
Pomoc dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność	Pomoc publiczna na wspieranie przedsiębiorców rozpoczynających działalność może zostać udzielona w formie pożyczek, gwarancji lub w formie dotacji, w tym w formie inwestycji kapitałowych, quasi-kapitałowych, zmniejszenia stóp procentowych lub prowizji gwarancyjnych lub kombinacji tych form.

Pomoc na koszty rozpoznania	Kosztami kwalifikowalnymi są koszty wstępnego rozpoznania ryzyka oraz badania sytuacji prawnej i ekonomicznej podmiotów rozpoczynających działalność gospodarczą, ponoszone w celu oceny szansy na komercjalizację.
Pomoc na usługi doradcze	W przypadku pomocy publicznej na usługi doradcze kosztami kwalifikowalnymi są koszty tych usług: 1) świadczonych przez konsultantów zewnętrznych; 2) niemających charakteru ciągłego ani okresowego; 3) niezwiązanych z kosztami operacyjnymi przedsiębiorcy, takimi jak stałe usługi doradztwa podatkowego, regularne usługi prawnicze lub reklama
Regionalna pomoc inwestycyjna	W przypadku pomocy publicznej na finansowanie inwestycji początkowej oraz inwestycji początkowej na rzecz nowej działalności gospodarczej kosztami kwalifikowalnymi są koszty: 1) nabycia prawa użytkowania wieczystego gruntu i prawa własności nieruchomości, z wyłączeniem lokali mieszkalnych; 2) nabycia albo wytworzenia środków trwałych innych niż określone w pkt 1; 3) nabycia robót i materiałów budowlanych; 4) nabycia wartości niematerialnych i prawnych, w formie patentów, licencji, know-how, a także innych praw własności intelektualnej, które: a) będą wykorzystywane przez przedsiębiorcę wyłącznie w zakładzie, na który otrzymano pomoc publiczną, b) będą podlegać amortyzacji zgodnie z przepisami o rachunkowości, c) zostaną nabyte na warunkach rynkowych od osób trzecich niepowiązanych z przedsiębiorcą, d) będą stanowić aktywa przedsiębiorcy i pozostaną związane z projektem: – w przypadku dużego przedsiębiorcy – przez co najmniej 5 lat, – w przypadku mikro-, małego albo średniego przedsiębiorcy – przez co najmniej 3 lata – od dnia zakończenia projektu; 5) rat spłaty kapitału środków trwałych poniesione przez przedsiębiorcę jako korzystającego z leasingu do dnia zakończenia projektu, do wysokości kapitału z dnia zawarcia umowy leasingu, albo rat spłaty kapitału środków trwałych należnej finansującemu z tytułu umowy leasingu, jeżeli we wniosku, o którym mowa w § 9 ust. 1, finansujący jest wskazany przez przedsiębiorcę jako podmiot upoważniony do poniesienia kosztu pod warunkiem, że w przypadku leasingu: a) nieruchomości – umowa leasingu została zawarta przez: – dużego przedsiębiorcę na co najmniej 5 lat, – mikro-, małego albo średniego przedsiębiorcę na co najmniej 3 lata, – od dnia przewidywanego zakończenia realizacji odpowiednio inwestycji początkowej albo inwestycji początkowej na rzecz nowej działalności, b) środków trwałych innych niż nieruchomości – umowa leasingu prowadzi do przeniesienia własności tych środków na korzystającego z leasingu, z wyłączeniem leasingu zwrotnego.
Pomoc na udział w targach	Do kosztów kwalifikowalnych w ramach pomocy publicznej na udział mikro-, małych lub średnich przedsiębiorców w targach zalicza się koszty wynajmu, budowy i obsługi stoiska wystawowego podczas uczestnictwa mikro-, małych i średnich przedsiębiorców w danych targach lub danej wystawie.
Pomoc szkoleniowa	Do kosztów kwalifikowalnych zalicza się koszty: 1) zatrudnienia wykładowców poniesione za godziny, podczas których wykładowcy uczestniczą w szkoleniu;

	2) operacyjne wykładowców i uczestników szkolenia bezpośrednio związane z danym szkoleniem, w tym koszty podróży, zakwaterowania, materiałów bezpośrednio związanych ze szkoleniem, amortyzacji narzędzi i wyposażenia – w zakresie, w jakim są wykorzystywane wyłącznie na potrzeby danego szkolenia; 3) usług doradczych związanych z danym szkoleniem; 4) osobowe uczestników szkolenia i ogólne koszty pośrednie poniesione za czas, w którym uczestnicy szkolenia biorą udział w szkoleniu.
Pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorcom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych	Kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty tej inwestycji konieczne do osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska niż wymagają tego obowiązujące normy unijne lub do zwiększenia poziomu ochrony środowiska – w przypadku braku norm unijnych, ustalone w następujący sposób: 1) jeżeli koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się te koszty, które są związane z podniesieniem poziomu ochrony środowiska; 2) w pozostałych przypadkach – koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska określa się przez odniesienie do kosztów inwestycji podobnego rodzaju lub zakresu, która zostałaby zrealizowana w przypadku braku pomocy publicznej, a której realizacja spowodowałaby osiągnięcie niższego poziomu ochrony środowiska; różnica między kosztami obydwu inwestycji to koszty związane z ochroną środowiska, które stanowią koszty kwalifikowalne.
Pomoc inwestycyjna na wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych	Kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji konieczne do osiągnięcia wyższego poziomu ochrony środowiska niż wymagają tego normy unijne, ustalone w następujący sposób: 1) jeżeli koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się te koszty związane z podniesieniem poziomu ochrony środowiska; 2) w pozostałych przypadkach – koszty inwestycji w podniesienie poziomu ochrony środowiska określa się przez odniesienie do kosztów inwestycji podobnego rodzaju lub zakresu, która zostałaby zrealizowana w przypadku braku pomocy publicznej, a której realizacja spowodowałaby osiągnięcie niższego poziomu ochrony środowiska; różnica między kosztami obydwu inwestycji to koszty związane z ochroną środowiska, które stanowią koszty kwalifikowalne.
Pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji	Kosztami kwalifikowalnymi są: 1) dodatkowe koszty inwestycji w urządzenia niezbędne do tego, aby jednostka wytwórcza mogła funkcjonować jako jednostka kogeneracji, w porównaniu z konwencjonalną jednostką wytwórczą o takiej samej mocy, lub 2) dodatkowe koszty inwestycji na modernizację istniejącej jednostki kogeneracji w celu uzyskania wyższej sprawności, w przypadku gdy istniejąca jednostka kogeneracji spełnia już próg wysokiej sprawności.
Pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych	Za koszty kwalifikowalne uznaje się: dodatkowe koszty inwestycji niezbędne do propagowania wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych, ustalone na podstawie art. 41 ust. 6 rozporządzenia nr 651/2014. 1) W przypadku gdy koszty inwestycji w produkcję energii ze źródeł odnawialnych można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, 2) Różnica między kosztami w przypadku gdy koszty inwestycji w wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych można określić poprzez odniesienie do podobnej, mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, która prawdopodobnie zostałaby przeprowadzona w przypadku braku pomocy, 3) W przypadku niektórych małych instalacji, gdzie nie można określić mniej przyjaznej dla środowiska inwestycji, gdyż nie istnieją zakłady o ograniczonej wielkości,

Pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną	Kosztami kwalifikowalnymi są dodatkowe koszty inwestycji konieczne do osiągnięcia wyższego poziomu efektywności energetycznej, ustalone w następujący sposób: 1) jeżeli koszty inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej można wyodrębnić z całkowitych kosztów inwestycji jako oddzielną inwestycję, za koszty kwalifikowalne uznaje się te koszty związane z poprawą efektywności energetycznej; 2) w przypadku inwestycji dotyczących poprawy efektywności energetycznej w budynkach, o których mowa w art. 38 ust. 3 lit. b rozporządzenia nr 651/2014, kosztami kwalifikowalnymi są także koszty: a) instalacji wytwarzających energię elektryczną lub ciepło ze źródeł odnawialnych, zintegrowanych z budynkiem; b) urządzeń do magazynowania energii wytworzonej przez zintegrowaną z budynkiem instalację wytwarzającą energię ze źródeł odnawialnych; c) urządzeń i infrastruktury wbudowanych w konstrukcję budynku i służących do ładowania pojazdów elektrycznych użytkowników tego budynku; d) związane z cyfryzacją budynku w rozumieniu art. 2 pkt 103c rozporządzenia nr 651/2014, w tym na rzecz zwiększenia jego gotowości do obsługi inteligentnych sieci, o których mowa w art. 2 pkt 103d rozporządzenia nr 651/2014, zgodnie z art. 38 ust. 3a lit. d rozporządzenia nr 651/2014 – w przypadku wszelkich kosztów łączonych, określonych w lit. a–d, za koszty kwalifikowalne uznaje się całkowite koszty inwestycji w różne urządzenia. 3) w przypadkach inwestycji innych niż wymienione w pkt 1 i 2 koszty inwestycji umożliwiającej osiągnięcie wyższego poziomu efektywności energetycznej w prowadzonej działalności określa się przez odniesienie do kosztów inwestycji podobnego rodzaju lub zakresu, która zostałaby zrealizowana w przypadku braku pomocy publicznej, a której realizacja spowodowałaby osiągnięcie niższego poziomu efektywności energetycznej; różnica między kosztami obydwu inwestycji to koszty związane z poprawą efektywności energetycznej, które stanowią koszty kwalifikowalne.
Pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy	Za koszty kwalifikowalne uznaje się: 1) w przypadku jednostki wytwórczej – dodatkowe koszty niezbędne do budowy, rozbudowy lub modernizacji jednej jednostki wytwórczej lub ich większej liczby w celu ich eksploatacji jako efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego w porównaniu z konwencjonalną jednostką wytwórczą; inwestycja musi stanowić integralną część efektywnego energetycznie systemu ciepłowniczego i chłodniczego; 2) w przypadku sieci dystrybucyjnej – koszty budowy, rozbudowy lub modernizacji sieci dystrybucyjnej.
Pomoc inwestycyjna na recykling ponowne wykorzystanie odpadów	Koszty kwalifikowalne określa się zgodnie z art. 47 ust. 7 rozporządzenia nr 651/2014 tj: koszty inwestycji konieczne do realizacji inwestycji prowadzącej do lepszej lub bardziej wydajnej działalności w zakresie recyklingu lub ponownego użycia w porównaniu z konwencjonalnym procesem związanym z działalnością w zakresie ponownego użycia i recyklingu o tej samej mocy produkcyjnej, jaki by powstał w przypadku braku pomocy.
Pomoc na rzecz IPCEI	W przypadku pomocy na rzecz IPCEI kosztami kwalifikowalnymi są koszty: 1) studiów wykonalności, w tym wstępnych badań technicznych; 2) uzyskania pozwoleń, zezwoleń lub koncesji, niezbędnych do wykonywania projektu; 3) aparatury i sprzętu, w tym instalacji i środków transportu – ponoszone w zakresie i przez okres, w jakich ta aparatura i sprzęt są wykorzystywane przy wykonywaniu projektu; jeżeli nie są one wykorzystywane przy wykonywaniu projektu przez cały okres ich użytkowania, za koszty kwalifikowalne uznaje się tylko koszty amortyzacji w okresie wykonywania tego projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości; 4) nieruchomości – ponoszone w zakresie i przez okres, w jakich te nieruchomości są wykorzystywane przy wykonywaniu tego projektu, w tym koszty związane z przeniesieniem

	własności lub innych praw rzeczowych, koszty odpłatnego korzystania z nieruchomości albo faktycznie poniesione koszty kapitałowe, a w przypadku budynków i budowli – także koszty ich amortyzacji w okresie wykonywania projektu obliczone na podstawie przepisów o rachunkowości; 5) inne operacyjne, w tym koszty dostaw, energii, materiałów i produktów, niezbędne do wykonywania projektu; 6) nabycia, walidacji oraz ochrony wartości niematerialnych i prawnych w formie patentów, licencji, know-how, a także innych praw własności intelektualnej; 7) badań prowadzonych na podstawie umowy, wiedzy i patentów nabytych lub użytkowanych na podstawie licencji udzielonej na warunkach rynkowych przez osoby trzecie niepowiązane z przedsiębiorcą oraz koszty usług doradczych i podobnych usług, wykorzystywanych wyłącznie na potrzeby projektu; 8) wynagrodzeń wraz z pozapłacowymi kosztami pracy, w tym składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, osób zatrudnionych przy wykonywaniu projektu w części, w jakiej wynagrodzenia te wynagrodzenia są bezpośrednio związane z jego wykonywaniem; 9) administracyjne, w tym koszty ogólne, ponoszone bezpośrednio w związku z prowadzeniem działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej, w tym dotyczącej projektu mającego na celu pierwsze zastosowanie w przemyśle, a w przypadku projektu w zakresie infrastruktury – ponoszone w trakcie budowy tej infrastruktury; 10) stanowiące wydatki kapitałowe niezbędne do wykonywania projektu, w tym koszty nabycia prawa własności nieruchomości albo prawa użytkowania wieczystego gruntu, koszty nabycia albo wytworzenia innych środków trwałych, wraz z kosztami instalacji lub uruchomienia, oraz koszty nabycia robót i materiałów budowlanych, i operacyjne, w tym koszty energii – w przypadku pomocy publicznej na wykonanie projektu mającego na celu pierwsze zastosowanie w przemyśle, jeżeli: a) jest ono wynikiem działalności badawczej, rozwojowej i innowacyjnej, przy czym może być ono dokonane przez podmiot inny niż podmiot, który prowadził tę działalność, jeżeli uzyska prawo własności jej wyników, a działalność badawcza, rozwojowa i innowacyjna, oraz pierwsze zastosowanie w przemyśle są objęte danym projektem i wspólnie zgłoszone Komisji Europejskiej, b) zawiera ono znaczący element o charakterze badawczym, rozwojowym lub innowacyjnym, który jest integralną i niezbędną częścią prawidłowego wykonania projektu, a koszty stanowiące wydatki operacyjne są związane z tym elementem; 11) inne nierozzerwalnie związane z wykonywaniem projektu, z wyłączeniem kosztów stanowiących wydatki operacyjne nieobjęte pkt 10.

2.4. Proszę przedstawić streszczenie kryteriów kwalifikowalności i metod wyboru beneficjentów pomocy. W szczególności proszę opisać poniższe kwestie: a) zastosowane metody wyboru beneficjentów (np. ocena punktowa), b) orientacyjny budżet dostępny dla każdej z grup beneficjentów, c) prawdopodobieństwo wyczerpania budżetu przez określone grupy beneficjentów, d) zasady dotyczące punktacji w przypadku zastosowania oceny punktowej w odniesieniu do programu, e) progi intensywności pomocy, f) kryteria, jakie organ przyznający pomoc weźmie pod uwagę przy ocenie wniosków.

Nazwa działania i forma wsparcia	Beneficjenci	Metoda wyboru	Budżet (alokacja) EUR	Zasady punktacji	Progi intensywności	Kryteria

Działanie FENG.01.01 Ścieżka SMART Dotacja/ dotacja warunkowa (na podstawie art. 57 CPR) (Dofinansowanie podzielone na część zwrotną oraz część bezzwrotną (udział części zwrotnej i bezzwrotnej w kwocie dofinansowania, a także zasady obliczania kwoty do zwrotu uzależnione od wyników finansowych zrealizowanego projektu oraz wielkości przedsiębiorstwa).)	przedsiębiorcy, przedsiębiorstwa (w tym MŚP jako konsorcjanci), organizacje i instytuty badawcze, uczelnie wyższe i inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego i nauki, organizacje pozarządowe	Tryb konkurencyjny	1 961,1 mln	Innowacja w skali minimum krajowej jest efektem wyników prac B+R (0/1/2/3/12 pkt); Potencjał innowacji do transformacji rynku (0/3/5); Ekoinnowacja na poziomie kraju (0/1/2 pkt); Innowacja cyfrowa na poziomie kraju (0/1/2 pkt); Współpraca w związku z projektem (0/2 pkt); Społeczne znaczenie innowacji (0/2 pkt) W przypadku dużych przedsiębiorców projekt musi obejmować co najmniej moduł B+R. W przypadku MŚP projekt musi obejmować co najmniej moduł B+R lub komercjalizacja. Pozostałe moduły (wdrożenie innowacji, infrastruktura B+R, cyfryzacja, zazielenienie przedsiębiorstw, internacjonalizacja, kompetencje) mają charakter fakultatywny.	80%	Kryteria obligatoryjne wspólne dla Projektu (ocena TAK/NIE) 1 Kwalifikowalność wnioskodawcy; 2 Projekt spełnia efekt zachęty; 3 Spójność projektu; 4 Zdolność wnioskodawcy do finansowej realizacji projektu; 5 Projekt spełnia horyzontalne zasady równości szans i niedyskryminacji; 6 Projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju; 7 Współpraca przedsiębiorców innych niż MŚP (dotyczy tylko dużych przedsiębiorstw); 8 Projekt obejmuje moduł obligatoryjny; 9 Zgodność z zakresem naboru (dot. naborów dedykowanych) Oprócz tego istnieją odrębne kryteria dla poszczególnych modułów. Kryteria rankingujące: (patrz punktacja) Kryteria rozstrzygające: 1) Innowacja w skali minimum krajowej jest efektem wyników prac B+R 2) Potencjał innowacji do transformacji rynku; 3) Wnioskodawca jest członkiem Krajowego Klastra Kluczowego 4) Stopa bezrobocia w powiecie, w którym zlokalizowany jest projekt
Działanie FENG.02.08 BRIDGE Up dotacja	Instytucje wspierające biznes	Tryb konkurencyjny	100 mln	b.d.	80%	b.d.
Działanie FENG.02.09 Seal of Excellence	Przedsiębiorstwa	Tryb konkurencyjny	30 mln	b.d.	70%	b.d.

dotacja						
Działanie FENG.02.10 IPCEI dotacja	Przedsiębiorstwa	Tryb konkurencyjny	133,3 mln	Brak. Ocena TAK/NIE	100 %	Kryteria obligatoryjne (ocena TAK/NIE): 1.Kwalifikowalność wnioskodawcy; 2. Kwalifikowalność projektu; 3. Zgodność z Krajową Inteligentną Specjalizacją; 4. Efekty projektu; 5. Zarządzanie projektem; 6.Budżet projektu; 7. Projekt spełnia horyzontalne zasady równości szans i niedyskryminacji; 8. Projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju
Działanie FENG.02.11 Wspólne Przedsięwzięcia Badawcze dotacja	Przedsiębiorstwa, Instytucje nauki i edukacji	Tryb konkurencyjny	20 mln	b.d.	80%	b.d.
Działanie FENG.02.13 Innowacyjne zamówienia publiczne dotacja	Administracja publiczna; grupa docelowa: przedsiębiorcy, instytucje nauki i edukacji, Instytucje wspierające biznes	Tryb pozakonkursowy	113,5 mln	bd	100 %	bd
Działanie FENG.02.20 INNOSTART dotacja	Administracja publiczna; grupa docelowa: przedsiębiorstwa (w tym MŚP),	Tryb konkurencyjny	11,1 mln	bd	100 %	
Działanie 2.23 FENG Współfinansowanie Centrów testów i	Instytucje nauki i edukacji, Przedsiębiorstwa, Instytucje	Tryb konkurencyjny	25 mln	Brak. Ocena TAK/NIE	100 %	Kryteria obligatoryjne (ocena TAK/NIE): 1.Kwalifikowalność wnioskodawcy; 2.Kwalifikowalność projektu; 3.Wskaźniki

eksperymentowania technologicznego sztucznej Inteligencji (TEF AI) dotacja	wspierające biznes					projektu; 4.Budżet projektu; 5.Projekt spełnia zasady równości szans i niedyskryminacji; 5.Projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju
Działanie FENG.03.03 IPCEI wodorowy dotacja	Przedsiębiorstwa (duże, MŚP)	Tryb konkurencyjny	166,7 mln	Brak. Ocena TAK/NIE	100 %	Kryteria obligatoryjne (ocena TAK/NIE): 1.Kwalifikowalność wnioskodawcy; 2.Kwalifikowalność projektu; 3.Efekty projektu; 4. Zarządzanie projektem; 5.Budżet projektu; 6.Projekt spełnia zasady równości szans i niedyskryminacji; 7.Projekt spełnia zasadę zrównoważonego rozwoju

2.6. Proszę wskazać szczególne ograniczenia lub zagrożenia, które mogą mieć wpływ na realizację programu, na jego oczekiwane skutki i na osiągnięcie zakładanych w nim celów.

Na poziomie operacyjnym można wskazać zagrożenia związane z wydłużonym procesem podpisywania umów w ramach projektów związanym m.in. z zmianami organizacyjnymi wewnątrz instytucji (uzyskaniem niezbędnych pełnomocnictw). Na osiągnięcie zakładanych wskaźników może wpływać także rozwiązywanie umów w ramach projektów. Podobnie można wskazać ryzyko związane z niską podażą wartościowych projektów. Także same projekty badawczo-rozwojowe charakteryzują się wysokim poziomem ryzyka (niepowodzenia projektu).

Na osiągnięcie celów programu może także wpływać także bieżąca sytuacja gospodarcza i związana z nią sytuacja i kondycja przedsiębiorstw - zarówno beneficjentów jak i potencjalnych beneficjentów programu. Także pogarszająca percepcja barier związanych z działalnością B+R+I przez przedsiębiorców może negatywnie oddziaływać na powodzenie programu pomocowego.

Do czynników zewnętrznych o ogólnym charakterze można zaliczyć potencjalne zmiany w prawodawstwie mające wpływ na prowadzenie interwencji, a także szoki zewnętrzne (pandemia, konflikty zbrojne, przerwanie łańcuchów dostaw, zaburzenia na rynkach).

3. Pytania na potrzeby oceny

3.1. Proszę wskazać konkretne pytania, do których należy odnieść się w ocenie, podając dowód ilościowy na wpływ pomocy. Proszę wprowadzić rozróżnienie między a) pytaniami dotyczącymi bezpośredniego wpływu pomocy na beneficjentów, b) pytaniami dotyczącymi skutków pośrednich oraz c) pytaniami dotyczącymi proporcjonalności i adekwatności pomocy. Proszę wyjaśnić, w jaki sposób pytania odnoszą się celów programu.

Pytania badawcze dla ewaluacji pomocy publicznej zostały przedstawione w odniesieniu do dwóch perspektyw celów programu pomocowego:

1. Cel ewaluacji programu pomocowego¹³ jakim jest ocena bezpośrednich i pośrednich (pozytywnych i negatywnych) efektów realizacji programu pomocowego oraz adekwatności i proporcjonalności pomocy publicznej
2. Cel i priorytety programu operacyjnego – Fundusze dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-27 (FENG) w ramach którego udzielana jest pomoc publiczna przez NCBR. Jest to przede wszystkim: **Rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii** (CP1.I) oraz uzupełniająco Rozwój inteligentnych systemów i sieci energetycznych oraz systemów magazynowania energii poza transeuropejską siecią energetyczną (TEN-E) (CP2.III)

Ewaluacja programu pomocowego NCBR, koncentrować będzie się przede wszystkim na ocenie wpływu pomocy udzielonej na działalność B+R+I. Głównym celem programu FENG, w zakresie komponentów wdrażanych za pośrednictwem NCBR jest bowiem rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych przedsiębiorstw poprzez realizację prac B+R, wdrożenie innowacji, w powiązaniu z dostosowaniem działalności przedsiębiorstw do wyzwań wskazanych w Europejskim Zielonym Ładzie oraz związanych z cyfryzacją, rozwojem infrastruktury badawczej, internacjonalizacją działalności, a także wzrostem kompetencji kadr. **Obszar B+R+I stanowi zatem podstawowy komponent wsparcia Programu Pomocowego NCBR**

W kluczowym instrumencie pomocowym NCBR - FENG 01.01 -Ścieżka SMART wszyscy beneficjenci zobligowani są do realizacji zadań w ramach modułu B+R, a więc korzystania z pomocy publicznej na prace B+R. Pozostałe moduły w ramach tego instrumentu mają charakter uzupełniający i beneficjent może, ale nie musi z nich korzystać. (są to także moduły wpisujące się w obszar szeroko rozumianego B+R+I: Wdrożenia wyników prac B+R, Infrastruktura B+R; Cyfryzacja; Zazielenienie przedsiębiorstw; Internacjonalizacja; Kompetencje). W pozostałych działaniach FENG beneficjenci realizują projekty o charakterze B+R. Na obecnym etapie wdrażania programu nie ma możliwości określenia udziału kosztów przeznaczonych na pomoc publiczną w obszarze B+R na inne typy pomocy, ze względu na to, że nie wiadomo jakich wyborów dokonają beneficjenci i z jakich modułów działania FENG 01.01 będą korzystać.

Budżet przeznaczony na poszczególne działania FENG wchodzące w zakres przedmiotowy ewaluacji, w tym rodzaj pomocy publicznej potwierdza jednak zasadność koncentracji planowanej ewaluacji na Priorytecie 1. („Wsparcie dla przedsiębiorstw”), Działaniu FENG.01.01 Ścieżka SMART. Pomoc publiczna Pomoc zaplanowana w priorytecie 1 programu pomocowego wynosi ponad ¾ całego

13 Common methodology for State aid evaluation, Komisja Europejska, SWD(2014) 179 final, 28.5.2014

budżetu (porównaj tab. 2.3). Biorąc pod uwagę wyłącznie pomoc publiczną zgodną z GBER udział ten rośnie do blisko 93%

CP1.1. FENG: rozwijanie i wzmacnianie zdolności badawczych i innowacyjnych oraz wykorzystywanie zaawansowanych technologii

Efekty bezpośrednie: wpływ realizacji Programu Pomocowego NCBR na beneficjentów		
Pytanie badawcze	Wskaźniki	Powiązanie z celami Programu Pomocowego NCBR
1. Jak pomoc wpłynęła na wysokość nakładów na B+R beneficjentów? • Jak pomoc wpłynęła na strukturę sektorową nakładów na B+R? • Czy zwiększyła się wartość nakładów na B+R przekazywanych do sektora szkolnictwa wyższego oraz uzyskiwanych z sektora szkolnictwa wyższego?	Zmiana wartości całkowitych nakładów na B+R (wewnętrznych i zewnętrznych) przed i po udzielaniu wsparcia Zmiana wartości nakładów na B+R (wewnętrznych i zewnętrznych) ponoszonych lub uzyskanych z sektora szkolnictwa wyższego (przed i po uzyskaniu wsparcia) Udział nakładów (wewnętrznych i zewnętrznych) na B+R wg sektorów - przemysłowy, szkolnictwa wyższego, rządowy, inne. (Nakłady na działalność B+R ogółem (w tys. zł); Nakłady na wewnętrzną działalność B+R ogółem (w tys. zł); Nakłady na zewnętrzną działalność B+R ogółem (w tys. zł))	Cel PP: zwiększenie nakładów na działalność B+R przedsiębiorstw
2. Czy udzielona pomoc miała wpływ na zakres działalności B+R podejmowanej przez beneficjentów pomocy, w tym w zakresie technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju) - efekt zachęty? • Czy i w jaki sposób pomoc przyczyniła się do zwiększenia przez beneficjentów liczby realizacji projektów B+R? • Czy udzielona pomoc przyczyniła się do zwiększenia wartości zaangażowania środków prywatnych w B+R? • Czy realizacja Programu Pomocowego wywołała efekt wypychania inwestycji prywatnych, które nie były przedmiotem wsparcia? (negatywny efekt bezpośredni)	Liczba realizowanych prac B+R w ramach Programu Pomocowego (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP) Liczba wszystkich prowadzonych projektów B+R u beneficjenta (w tym ze środków prywatnych) (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP) Udział realizowanych projektów B+R w ramach Programu Pomocowego w ogóle prowadzonych projektów B+R u beneficjentów Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw [zmiana przed i po udzieleniu wsparcia] (Nakłady wewnętrzne na B+R przedsiębiorstw tj <i>Środki kontrolowane przez jednostkę sprawozdawczą i wykorzystywane na działalność B+R według jej uznania, np. środki własne, kredyty bankowe, ulgi podatkowe</i>) Zmiana wartości całkowitych nakładów na B+R (wewnętrznych i zewnętrznych) przed i po udzielaniu wsparcia	Cel PP: zwiększenie nakładów na działalność B+R przedsiębiorstw; zwiększenie udziału przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie, które będą uzyskiwać przychody ze sprzedaży zaawansowanych produktów i usług;

	<i>(Założono, że w sytuacji wypychania inwestycji prywatnych, u danego podmiotu zmniejszy się liczba projektów B+R finansowanych ze środków prywatnych na rzecz projektów wspartych pomocą publiczną)</i> Korzystanie z ulgi na B+R [tak/nie] Udział podmiotów wspartych w ramach programu pomocowego korzystających z ulgi B+R	
3. Jakie efekty komercjalizacji/ wdrożeń wyników prac B+R w grupie beneficjentów wywołała udzielona pomoc (w tym w zakresie technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju)? • Czy pomoc przyczyniła się do zwiększenia liczby zgłoszeń patentowych przez beneficjentów?	Liczba wdrożonych wyników prac B+R (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP) Udział projektów zakończonych wdrożeniem wyników B+R (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP) Przychód z wdrożonych wyników prac B+R (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP) Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych Liczba uzyskanych praw ochrony własności patentowej Udział przedsiębiorstw patentujących wśród beneficjentów PP NCBR?	Cel PP: zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności usprawnianie procesów komercjalizacji wyników badań; zwiększenie udziału przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie, które będą uzyskiwać przychody ze sprzedaży zaawansowanych produktów i usług;
4. Czy udzielona pomoc miała wpływ na sytuację ekonomiczną beneficjentów? • Czy pomoc przyczyniła się do zmian jakościowych i ilościowych sprzedaży? • Czy pomoc przyczyniła się do wzrostu zatrudnienia pracowników B+R w przedsiębiorstwach? 1.	Przychody netto sprzedaży wszystkich produktów i usług Nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, dla których zakłada się wielokrotne lub nieprzerwane wykorzystywanie w działalności B+R Wartość aparatury naukowo-badawczej Liczba wszystkich zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty na koniec roku Liczba zatrudnionych pracowników związanych z działalnością B+R (w przeliczeniu na liczbę etatów) na koniec roku Wzrost liczby miejsc pracy będących stanowiskami badawczymi we wspieranych przedsiębiorstwach Liczba firm wprowadzających na rynek nowe produkty lub usługi Przychody z wprowadzonych w firmie na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług Prowadzenie eksportu własnych produktów lub usług [tak/nie]	Cel PP: zwiększenie udziału przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie, które będą uzyskiwać przychody ze sprzedaży zaawansowanych produktów i usług; zwiększenie poziomu kompetencji, szczególnie w zakresie zidentyfikowanych deficytów w zakresie kompetencji.

Efekty pośrednie: wpływ realizacji PP NCBR na otoczenie		
Pytanie badawcze	Wskaźniki	Powiązanie z celami Programu Pomocowego NCBR (por pkt 2.1)
1. Czy pomoc wywołała efekt dyfuzji wiedzy i innowacji w gospodarce? • Czy pomoc przyczyniła się do wzrostu współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a jednostkami naukowymi (w tym w zakresie technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju)? • Czy program pomocowy oddziaływał na inne podmioty niż beneficjenci?	Współpraca z jednostką naukową przed przystąpieniem do projektu Współpraca przedsiębiorstw z ośrodkami badawczymi/ jednostkami naukowymi w ramach projektu Liczba jednostek naukowych, z którymi współpracowano w czasie realizacji projektu Środki przekazane (ogółem i jednostkom naukowym) przez beneficjentów w ramach prowadzonej, zewnętrznej działalności B+R Koszty usług obcych zleczanych w grupie beneficjentów Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały prawa do technologii lub licencji powstałej w wyniku dofinansowanego projektu Liczba/udział projektów które korzystają z możliwości zwiększenia intensywności PP ze względu na skuteczną współpracę lub szerokie rozpowszechnianie wyników	Cel PP: poprawa efektywnej współpracy firm z jednostkami sektora nauki; zwiększenie poziomu kompetencji, szczególnie w zakresie zidentyfikowanych deficytów w zakresie kompetencji.
2. Jak realizacja programu pomocowego wpłynęła na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne związane z działalnością B+R (wpływ netto programu pomocowego)?	Poziom PKB w kraju Wielkości nakładów ogółem i przedsiębiorstw na B+R, Udział wydatków poniesionych w ramach projektów w całkowitych nakładach na B+R w sektorze przedsiębiorstw Wielkość nakładów ogółem i grupy przedsiębiorstw na innowacyjność Udział wydatków poniesionych w ramach projektów w całkowitych nakładach na działalność innowacyjną w sektorze przedsiębiorstw Zatrudnienie w sektorze B+R	Zwiększenie konkurencyjności gospodarki kraju Cel PP: zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności usprawnianie procesów komercjalizacji wyników badań;
3. Czy w realizacji Programu Pomocowego można zaobserwować negatywne zjawiska dot. doboru beneficjentów mające wpływ na konkurencję, tj. tendencyjność sektorową (w programie wielosektorowym przeważającą pomoc przyznano jednej branży) i tendencyjność wobec jednostek	Udziały poszczególnych grup przedsiębiorstw wyróżnionych na podstawie długości działalności w ogóle przedsiębiorstw korzystających z pomocy Udziały poszczególnych grup wielkości przedsiębiorstw (mikro, MŚP, duże) w ogóle przedsiębiorstw korzystających z pomocy	Cel PP: (ujęcie sektorowe) zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności usprawnianie procesów komercjalizacji wyników badań;

zasiedziały (stosunek starych przedsiębiorstw do nowych przedsiębiorstw)? (negatywny wpływ pośredni)	Udziały poszczególnych branż wg PKD/OECD lub KIS w całkowitej wielkości udzielonej pomocy i w BERD Nakłady przemysłu na B+R wg PKD/KIS	zwiększenie nakładów na działalność B+R przedsiębiorstw;

3. Adekwatność i proporcjonalność pomocy publicznej NCBR		
Pytanie badawcze	Wskaźniki	Powiązanie z celami Programu Pomocowego NCBR
Czy wybrano najskuteczniejsze zasady i mechanizmy udzielania pomocy? Czy inne mechanizmy i zasady udzielania pomocy lub rodzaje wsparcia byłyby bardziej odpowiednie do osiągnięcia danego celu (w tym w celów związanych z zakresem wykorzystania technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju)? Czy założenia stanowiące podstawę zatwierdzenia programu pomocy są nadal aktualne?	<i>Jakościowa ekspercka ocena aktualności programu oraz jego założeń zgodna z założeniami ewaluacji opartej na teorii i odtworzonym schematem logiki wsparcia</i>	Adekwatność przyjętego mechanizmu dla zwiększenie konkurencyjności gospodarki kraju i realizacji poszczególnych celów programu pomocowego
5. Czy pomoc była proporcjonalna do realizacji celu, którego dotyczyła? 6. Czy możliwe było osiągnięcie tych samych efektów przy mniejszej ilości pomocy publicznej lub innej formy pomocy publicznej (pożyczki zamiast dotacji)?	Przychód z wdrożonych wyników prac B+R/ Przychód z komercjalizacji wyników prac B+R Różnica pomiędzy całkowitymi nakładami na realizację projektów, a przychodami z wdrożonych wyników prac B+R / przychód z komercjalizacji wyników prac B+R <i>(Założono, że pomoc będzie proporcjonalna, jeśli przychody z wdrożonych wyników prac osiągniętych Po 5 latach od zakończenia projektu – z pomiarem śródkresowym ok. do 2 lat po zakończeniu projektu- będą wyższe niż nakłady na realizację projektu).</i>	Cel PP: zwiększenie udziału przedsiębiorstw aktywnych innowacyjnie, które będą uzyskiwać przychody ze sprzedaży zaawansowanych produktów i usług; zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstw, w szczególności usprawnianie procesów komercjalizacji wyników badań;

4. Wskaźniki rezultatów

4.1. W poniższej tabeli proszę opisać, jakie wskaźniki zostaną opracowane w celu pomiaru wyników programu, a także podać odnośne zmienne kontrolne, w tym źródła danych, a także w jaki sposób poszczególne wskaźniki wyników są powiązane z pytaniami na potrzeby oceny. W szczególności proszę wymienić a) odnośne pytanie na potrzeby oceny, b) wskaźnik, c) źródło danych, d) częstotliwość gromadzenia danych (np. rocznie, miesięcznie itp.), e) poziom, na którym gromadzone są dane (np. na poziomie firmy, instytucji, regionu itp.), f) populację objętą źródłem danych (np. beneficjentów pomocy, podmioty niebędące beneficjentami, wszystkie firmy itp.).

Zawarty w zestawieniu rekomendowany zestaw wskaźników został opracowany m.in. na podstawie Common methodology for State aid evaluation, a także dotychczasowych doświadczeń ewaluacyjnych programów pomocy w obszarze działalności B+R+I, przede wszystkim badania pt: Badanie ewaluacyjne pomocy publicznej udzielanej w ramach Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie warunków i trybu udzielania pomocy publicznej i pomocy de minimis za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju (poprzedniego programu pomocowego udzielanego za pośrednictwem NCBR- SA.41471(2015/N))¹⁴

Plan ewaluacji programu pomocowego NCBR obejmuje ocenę efektów bezpośrednich i pośrednich oraz adekwatności i proporcjonalności wszystkich działań programu FENG w ramach, których udzielana będzie pomoc publiczna za pośrednictwem NCBR. Ewaluacja z zastosowaniem podejścia kontrfaktycznego będzie prowadzona w odniesieniu wyłącznie do instrumentu w ramach instrumentu Ścieżka SMART (Działanie FENG.01.01). Wynika to z wielkości alokacji, zakładanej liczby beneficjentów, które to wyłącznie w przypadku tego instrumentu pozwala na wykorzystanie w poprawny metodologicznie sposób tego podejścia. W przypadku działań/poddziałań, dla których metody kontrfaktyczne nie mogą być wykorzystane, ewaluacja będzie realizowana przy wykorzystaniu podejścia opartego na teorii interwencji (theory-based evaluation) z wykorzystaniem metod jakościowych.

Lista ta stanowi bazowy zestaw danych do oceny, który może zostać odpowiednio dostosowana przez ewaluatora na potrzeby analiz bazujących już na realnych danych beneficjentów programu pomocowego i dobranej grupy kontrolnej.

¹⁴https://www.ewaluacja.gov.pl/media/91867/Raportkoncowy_I_modulPP_NCBR.pdf;
https://www.ewaluacja.gov.pl/media/91863/NCBR_BA_Final_24_06_2020_final.pdf

Pytanie na potrzeby oceny	Wskaźnik	Źródło	Częstotliwość (częstotliwość gromadzenia danych (np. rocznie, miesięcznie itp.))	Poziom (poziom, na którym gromadzone są dane (np. na poziomie firmy, instytucji, regionu itp.))	Populacja (populację objętą źródłem danych (np. beneficjentów pomocy, podmioty niebędące beneficjentami, wszystkie firmy itp.).
Efekty bezpośrednie: wpływ realizacji Programu Pomocowego NCBR na beneficjentów					
1. Jak pomoc wpłynęła na wysokość nakładów na B+R beneficjentów? Jak pomoc wpłynęła na strukturę sektorową nakładów na B+R? Czy zwiększyła się intensywność współpracy sektora przedsiębiorstw z sektorem nauki i szkolnictwa wyższego?	Zmiana wartości całkowitych nakładów na B+R (wewnętrznych i zewnętrznych) przed i po udzieleniu wsparcia Zmiana wartości nakładów na B+R (wewnętrznych i zewnętrznych) ponoszonych lub uzyskanych z sektora szkolnictwa wyższego (przed i po uzyskaniu wsparcia) Udział nakładów (wewnętrznych i zewnętrznych) na B+R wg sektorów - przemysłowy, szkolnictwa wyższego, rządowy, inne. (Nakłady na działalność B+R ogółem (w tys. zł); Nakłady na wewnętrzną działalność B+R ogółem (w tys. zł); Nakłady na zewnętrzną działalność B+R ogółem (w tys. zł)		Dane podstawowe na potrzeby badania kontrfaktycznego, zarówno dla beneficjentów jak i dla grupy kontrolnej, tj. nieskutecznie aplikujących, będą pozyskiwane z GUS w latach 2026). Dane zostaną pozyskane dla kolejnych lat wchodzących w zakres czasowy analizy. Wymagane jest nawiązanie formalnej współpracy z GUS ze względu na brak dostępu do danych jednostkowych wynikający z przepisów ustawowych o tajemnicy danych statystycznych.	dane jednostkowe na poziomie podmiotu	Beneficjenci programu pomocowego (analiza kontrfaktyczna zostanie przeprowadzona wyłącznie dla beneficjentów priorytetu I ze względu na zakładaną liczebność populacji, która umożliwia przeprowadzenie istotnej i poprawnej statystycznie analizy) Grupa kontrolna - podmioty niebędące beneficjentami; ewentualnie, jako baza doboru grupy kontrolnej, wszystkie firmy sprawozdające się do GUS - (jeżeli nie będzie możliwości doboru grupy kontrolnej z grupy wnioskodawców nieskutecznych i niebędących beneficjentami). Dobór grupy kontrolnej oraz grupy beneficjentów będzie polegał na wytypowaniu podmiotów o zbliżonych charakterystykach w okresie przed udzieleniem wsparcia, tak
2. Czy udzielona pomoc miała wpływ na zakres działalności B+R podejmowanej przez	<i>Liczba realizowanych prac B+R w ramach Programu Pomocowego (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP)</i>	Dane podstawowe	Dane uzupełniające - gromadzone w NCBR		

beneficjentów pomocy y (w tym w zakresie technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju) - efekt zachęty * Czy i w jaki sposób pomoc przyczyniła się do zwiększenia przez beneficjentów liczby realizacji projektów B+R? * Czy udzielona pomoc przyczyniła się do zwiększenia wartości zaangażowania środków prywatnych w B+R * Czy realizacja Programu Pomocowego wywołała efekt wypychania inwestycji prywatnych, które nie były przedmiotem wsparcia? (negatywny efekt bezpośredni)	<i>Liczba wszystkich prowadzonych projektów B+R u beneficjenta (w tym ze środków prywatnych) (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP)</i> <i>Udział realizowanych projektów B+R w ramach Programu Pomocowego w ogóle prowadzonych projektów B+R u beneficjentów</i> Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw [zmiana przed i po udzieleniu wsparcia] (Nakłady wewnętrzne na B+R przedsiębiorstw tj <i>Środki kontrolowane przez jednostkę sprawozdawczą i wykorzystywane na działalność B+R według jej uznania, np. środki własne, kredyty bankowe, ulgi podatkowe</i>) Zmiana wartości całkowitych nakładów na B+R (wewnętrznych i zewnętrznych) przed i po udzielaniu <i>wsparcia</i> <i>(Założono, że w sytuacji wypychania inwestycji prywatnych, u danego podmiotu zmniejszy się liczba projektów B+R finansowanych ze środków</i>	GUS (m.in. formularze PNT-01, PNT-02, SP)¹⁵ Dane te zbierane są przez Główny Urząd Statystyczny corocznie dla każdego podmiotu. Dane uzupełniające Dane gromadzone w NCBR we wnioskach o dofinansowanie – dane podstawowe o podmiocie. (LSI – lokalny system informatyczny) Dane o stopniu osiągnięcia	Pozyskane dane będą dla grupy wszystkich beneficjentów na początkowym etapie realizacji projektu. Dane o stopniu osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego - corocznie na poziomie projektu, wyłącznie dla grupy beneficjentów oraz sukcesywnie w miarę kończenia okresu realizacji projektów z raportów z wykorzystania wyników projektu w okresie trwałości (bez grupy kontrolnej)	aby zagwarantować równoległość trendu. (Biorąc pod uwagę niepewność co do charakterystyk ostatecznych beneficjentów programu pomocowego na tym etapie ostateczny dobór zmiennych zostanie zaproponowany po przeprowadzaniu testów różnych układów zmiennych dla uzyskania najlepszego i optymalnego dopasowania) W przypadku oceny efektów bezpośrednich zostanie zaprezentowana wartość wzrostu danego wskaźnika w sytuacji przed uzyskaniem wsparcia i na moment odcięcia - zdefiniowany czasem ewaluacji w grupie podmiotów - beneficjentów programu pomocowego i dobranej grupie kontrolnej. Dzięki temu oszacowany będzie efekt netto (Z wyjątkiem wskaźników

¹⁵ SP (Roczna ankieta przedsiębiorstwa), - obowiązkowe dla firm zatrudniających powyżej 9 pracujących; realizowane na reprezentatywnej próbie firm w Polsce

PNT-01 (Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)), corocznie, realizowane jest wśród podmiotów o podwyższonym poziomie innowacyjności i ponoszących nakłady na B+R; Obejmuje ono informacje w ujęciu dostosowanym do standardów międzynarodowych, zawartych w Podręczniku Frascati

PNT-02 (Sprawozdanie o innowacjach w przemyśle), corocznie; obejmuje tylko firmy z sekcji PKD C (przetwórstwo przemysłowe); dotyczy działalności innowacyjnej prowadzonej przez przedsiębiorstwo, w tym w szczególności ochrony własności intelektualnej oraz nowych lub ulepszonych produktów i procesów biznesowych wdrożonych przez przedsiębiorstwo w tym okresie; jest skróconą wersją rozszerzonego badania innowacji prowadzonego co dwa lata w ramach Community Innovation Survey (CIS).

	<i>prywatnych na rzecz projektów wspartych pomocą publiczną)</i> Korzystanie z ulgi na B+R [tak/nie] Udział podmiotów wspartych w ramach programu pomocowego korzystających z ulgi na B+R	wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu pozwalające zebranie danych dla wyliczenia wskaźników zaznaczonych <i>niebieskim kolorem</i>. Dane dla każdego projektu corocznie w raportach okresowych z realizacji projektu oraz raporcie z wykorzystania wyników projektu. Wskaźniki te zostaną bez porównań z grupą kontrolną (tylko dla beneficjentów programu pomocowego) Dane uzupełniające: UOKiK - Dane na temat wysokości pomocy publicznej udzielonej podmiotom wg	wskazanych dla których oszacowany będzie efekt wyłącznie dla grupy beneficjentów programu pomocowego NCBR . Dla tych wskaźników niemożliwe będzie pozyskanie danych dla grupy kontrolnej) Dodatkowo dane pozyskane z UOKiK pozwolą uwzględnić w tworzeniu prób fakt pozyskania przez firmy innego rodzaju wsparcia oferowanego w ramach Programu FENG, np. udzielanego w ramach programów pomocowych PARP lub BGK.
3. Jakie efekty komercjalizacji/wdrożeń wyników prac B+R w grupie beneficjentów wywołała udzielona pomoc (w tym w zakresie technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju? * Czy pomoc przyczyniła się do zwiększenia liczby zgłoszeń patentowych przez beneficjentów?	<i>Liczba wdrożonych wyników prac B+R (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP)</i> <i>Udział projektów zakończonych wdrożeniem wyników B+R (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP)</i> <i>Przychód z wdrożonych wyników prac B+R (wskaźnik tylko dla beneficjentów PP)</i> Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych Liczba uzyskanych praw ochrony własności patentowej <i>Udział przedsiębiorstw patentujących wśród beneficjentów PP NCBR?</i>		
4. Czy udzielona pomoc miała wpływ na sytuację ekonomiczną beneficjentów? * Czy pomoc przyczyniła się do zmian jakościowych i ilościowych sprzedaży? * Czy pomoc przyczyniła się do wzrostu zatrudnienia pracowników B+R w przedsiębiorstwach	Przychody netto sprzedaży wszystkich produktów i usług Nakłady inwestycyjne na środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, dla których zakłada się wielokrotne lub nieprzerwane wykorzystywanie w działalności B+R Wartość aparatury naukowo-badawczej Liczba wszystkich zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty na koniec roku		

	Liczba zatrudnionych pracowników związanych z działalnością B+R (w przeliczeniu na liczbę etatów) na koniec roku Wzrost liczby miejsc pracy będących stanowiskami badawczymi we wspieranych przedsiębiorstwach Liczba firm wprowadzających na rynek nowe produkty lub usługi Przychody z wprowadzonych w firmie na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług Prowadzenie eksportu własnych produktów lub usług [tak/nie]	instrumentów/ programów pomocowych i przeznaczenia pomocy publicznej– baza SHRIMP			
Efekty pośrednie: wpływ realizacji PP NCBR na otoczenie					
1. Czy pomoc wywołała efekt dyfuzji wiedzy i innowacji w gospodarce? * Czy pomoc przyczyniła się do wzrostu współpracy pomiędzy przedsiębiorcami a jednostkami naukowymi (w tym w zakresie technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju)? * Czy program pomocowy oddziaływał na inne podmioty niż beneficjenci?	Współpraca z jednostką naukową przed przystąpieniem do projektu Współpraca przedsiębiorstw z ośrodkami badawczymi/ jednostkami naukowymi w ramach projektu Liczba jednostek naukowych, z którymi współpracowano w czasie realizacji projektu Środki przekazane (ogółem i jednostkom naukowym) przez beneficjentów w ramach prowadzonej, zewnętrznej działalności B+R Koszty usług obcych zleczanych w grupie beneficjentów Liczba przedsiębiorstw, które uzyskały prawa do technologii lub licencji	Dane podstawowe: GUS (m.in. formularze PNT-01, PNT-02, SP) Dane te zbierane są przez Główny Urząd Statystyczny corocznie dla każdego podmiotu. Wiedza ekspercka pozyskana od: -przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i	Dane podstawowe GUS - pozyskiwane w latach 2026). Dane zostaną pozyskane dla kolejnych lat wchodzących w zakres czasowy analizy. Wymagane jest nawiązanie formalnej współpracy z GUS ze względu na brak dostępu do danych jednostkowych wynikających z przepisów ustawowych o tajemnicy danych statystycznych.	dane jednostkowe na poziomie podmiotu – beneficjentów oraz wybranych podmiotów współpracujących z beneficjentami PP NCBR Wpływ realizacji PP NCBR na otoczenie oceniony zostanie wykorzystując podejście określone jako ewaluacja oparta na teorii z	Beneficjenci programu pomocowego NCBR. Podmioty nie będące bezpośrednimi beneficjentami programu pomocowego, ale współpracujące z beneficjentami i czerpiące potencjalnie korzyści w sposób pośredni (np. Jednostki naukowe, kooperanci) Analiza nie zakłada grupy kontrolnej

	powstałej w wyniku dofinansowanego projektu Liczba/udział projektów które korzystają z możliwości zwiększenia intensywności PP ze względu na skuteczną współpracę lub szerokie rozpowszechnianie wyników	zarządzanie PP NCBR, - beneficjentów i wnioskodawców nieskutecznych PP NCBR, -przedstawicieli jednostek naukowych lub innych podmiotów współpracującymi z beneficjentami PP NCBR, - ekspertów z obszaru B+R Dane uzupełniające: Dane gromadzone w NCBR we wnioskach o dofinansowanie – dane podstawowe o podmiocie. (LSI – lokalny system informatyczny) Dane o stopniu osiągnięcia wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu oraz o korzystania z możliwości zwiększenia intensywności PP. Dane dla każdego	Wiedza ekspercka – raz na potrzeby przygotowania raportu końcowego (2026) Ze względu na logikę samego programu pomocowego i oczekiwany czas na ujawnienia się efektów pośrednich programu nie będzie zasadnym pozyskiwanie informacji eksperckich na wcześniejszych etapach wdrażania programu pomocowego NCBR Dane uzupełniające - gromadzone w NCBR sukcesywnie w sposób ciągły w okresie wdrażania programu pomocowego Dane o stopniu osiągnięcia wskaźników produktu i rezultatu bezpośredniego -dane gromadzone corocznie na poziomie projektu, wyłącznie dla grupy beneficjentów oraz sukcesywnie w miarę kończenia okresu realizacji projektów z raportów z wykorzystania wyników projektu w okresie	wykorzystaniem perspektyw: - instytucji odpowiedzialnej za realizację Programu Pomocowego, - przedsiębiorstw beneficjentów programu pomocowego NCBR -przedstawicieli wnioskodawców nieskutecznych programu pomocowego NCBR - innych podmiotów współpracujących z beneficjentami	

		projektu corocznie w raportach okresowych z realizacji projektu oraz raporcie z wykorzystania wyników projektu.	trwałości (bez grupy kontrolnej)		
2. Jak realizacja programu pomocowego wpłynęła na podstawowe wskaźniki makroekonomiczne związane z działalnością B+R (wpływ netto programu pomocowego)?	Poziom PKB w kraju Wielkości nakładów ogółem i przedsiębiorstw na B+R, Udział wydatków poniesionych w ramach projektów w całkowitych nakładach na B+R w sektorze przedsiębiorstw Wielkość nakładów ogółem i grupy przedsiębiorstw na innowacyjność Udział wydatków poniesionych w ramach projektów w całkowitych nakładach na działalność innowacyjną w sektorze przedsiębiorstw Zatrudnienie w sektorze B+R	Dane podstawowe: GUS (podstawowe wskaźniki o sytuacji makroekonomicznej kraju i działalności B+R) NCBR – dane zagregowane dla beneficjentów programu pomocowego NCBR (LSI i CST) Dane uzupełniające: UOKiK - Dane na temat wysokości pomocy publicznej udzielonej podmiotom korzystającym ze wsparcia programu pomocowego NCBR z innych instrumentów/ programów pomocowych, w tym PARP i BGK j– baza SHRIMP	Jednorazowo, analiza obejmie okres wdrażania programu pomocowego NCBR oraz predykcję dla kilku lat wprzód; dane na potrzeby analiz będą zbierane w ujęciu rocznym	Dane makroekonomiczne gromadzone na poziomie kraju Dane dot, programu pomocowego NCBR gromadzone na poziomie NCBR (zagregowane z danych jednostkowych o podmiotach - beneficjentach programu pomocowego) Kontrola udział beneficjentów programu pomocowego NCBR w innych programach pomocowych w ramach FENG, w tym wsparcia oferowanego przez PARP i BGK, w celu oceny realnego wpływu pośredniego programu NCBR	Wszystkie przedsiębiorstwa w kraju Analiza makroekonomiczna z wykorzystaniem modelowania makroekonomicznego dla podstawowych wskaźników makroekonomicznych

3. Czy w realizacji Programu Pomocowego można zaobserwować negatywne zjawiska dot. doboru beneficjentów mające wpływ na konkurencję, tj. tendencyjność sektorową (w programie wielosektorowym przeważającą pomoc przyznano jednej branży) i tendencyjność wobec jednostek zasiedziały (stosunek starych przedsiębiorstw do nowych przedsiębiorstw)?(negatywny wpływ pośredni)	Udziały poszczególnych grup przedsiębiorstw wyróżnionych na podstawie długości działalności w ogóle przedsiębiorstw korzystających z pomocy Udziały poszczególnych grup wielkości przedsiębiorstw (mikro, MŚP, duże) w ogóle przedsiębiorstw korzystających z pomocy Udziały poszczególnych branż wg PKD/OECD lub KIS w całkowitej wielkości udzielonej pomocy i w BERD Nakłady przemysłu na B+R wg PKD/KIS	Dane podstawowe: GUS (podstawowe dane o populacji przedsiębiorstw ogółem, w tym ponoszących nakłady na B+R wielkości nakładów na B+R wg branż) NCBR – dane zagregowane dla beneficjentów programu pomocowego NCBR (LSI i CST) Dane uzupełniające: UOKiK - Dane na temat wysokości pomocy publicznej udzielonej podmiotom – baza SHRIMP	Jednorazowo, analiza obejmie łącznie okres wdrażania programu pomocowego NCBR; dane o podmiotach gromadzone sukcesywnie w sposób ciągły w okresie wdrażania programu pomocowego	Dane o populacji przedsiębiorstw na poziomie kraju Dane dot. programu pomocowego NCBR gromadzone na poziomie NCBR (zagregowane z danych jednostkowych o podmiotach - beneficjentach programu pomocowego)	Beneficjenci programu pomocowego NCBR. Populacja podmiotów gospodarczych jako grupa odniesienia dla analizy. Analiza nie zakłada grupy kontrolnej
Adekwatność i proporcjonalność pomocy publicznej					
1 Czy wybrano najskuteczniejsze zasady i mechanizmy udzielania pomocy? *Czy inne mechanizmy i zasady udzielania pomocy lub rodzaje wsparcia byłyby	<i>Jakościowa ekspercka ocena aktualności programu oraz jego założeń zgodna z założeniami ewaluacji opartej na teorii i odtworzonym schematem logiki wsparcia</i>	Dane podstawowe: 1. Wiedza ekspercka pozyskana od: -przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i zarządzanie PP NCBR oraz innymi programami	Jednorazowo, analiza obejmie łącznie okres wdrażania programu pomocowego NCBR; dane o projektach i efektach projektów	Poziom projektu i programu FENG Poziom kraju (dane GUS)	Analiza nie wymaga obecności grupy kontrolnej. Wykorzystana zostanie wiedza ekspercka i analiza danych

bardziej odpowiednie do osiągnięcia danego celu (w tym w celów związanych z zakresem wykorzystania technologii cyfrowych i transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju)? *Czy założenia stanowiące podstawę zatwierdzenia programu pomocy są nadal aktualne?		publicznymi wspierającymi działalność B+R przedsiębiorstw - beneficjentów i wnioskodawców nieskutecznych PP NCBR, - ekspertów z obszaru B+R 2. GUS – dane dotyczące działalności B+R w Polsce Dane uzupełniające: Dane gromadzone w NCBR - Dane o stopniu osiągnięcia wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu, sprawozdania okresowe FENG oraz dane dla każdego projektu corocznie w raportach okresowych z realizacji projektu oraz raporcie z wykorzystania wyników projektu (jedenorazowo 2 lata po zakończeniu realizacji projektu)	gromadzone sukcesywnie w sposób ciągły w okresie wdrażania programu pomocowego oraz sukcesywnie w miarę kończenia okresu realizacji projektów z raportów z wykorzystania wyników projektu w okresie trwałości		zastanych i wyniki ewaluacji
2. Czy pomoc była proporcjonalna do realizacji celu, którego dotyczyła? * Czy możliwe było osiągnięcie tych samych efektów przy mniejszej ilości pomocy publicznej lub innej formy pomocy publicznej (pożyczki zamiast dotacji)?	Przychód z wdrożonych wyników prac B+R/ Przychód z komercjalizacji wyników prac B+R Różnica pomiędzy całkowitymi nakładami na realizację projektów, a przychodami z wdrożonych wyników prac B+R / przychód z komercjalizacji wyników prac B+R	Dane podstawowe: Dane gromadzone w NCBR - Dane monitoringowe dot wartości projektów i wartości dofinansowania (udzielonej pomocy publicznej) Dane o stopniu osiągnięcia wskaźników rezultatu (m.in..	Jedenorazowo, analiza statystycznie obejmie łącznie okres wdrażania programu pomocowego NCBR; dane o projektach i efektach projektów gromadzone sukcesywnie w sposób ciągły w okresie	Poziom projektu i programu FENG Poziom kraju (dane GUS)	Populacja beneficjentów PP NCBR. Analiza statystyczna nie wymaga obecności grupy kontrolnej. Wykorzystana zostanie wiedza

	<i>(Założono, że pomoc będzie proporcjonalna, jeśli przychody z wdrożonych wyników prac osiągniętych Po 5 latach od zakończenia projektu – z pomiarem śródkresowym ok. do 2 lat po zakończeniu projektu- będą wyższe niż nakłady na realizację projektu)</i>	<i>Przychód z wdrożonych wyników prac B+R)</i> Dane dla każdego projektu corocznie w raportach okresowych z realizacji projektu oraz raporcie z wykorzystania wyników projektu – 2 lata po zakończeniu realizacji projektu. Dane uzupełniające: 1. Wiedza ekspercka pozyskana od: -przedstawicieli instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie i zarządzanie PP NCBR oraz innymi programami publicznymi wspierającymi działalność B+R przedsiębiorstw - beneficjentów i wnioskodawców nieskutecznych PP NCBR, - ekspertów z obszaru B+R 2. GUS – dane dotyczące działalności B+R w Polsce	wdrażania programu pomocowego Pełne dane na potrzeby wykonania analizy będą możliwe do pozyskania wyłącznie dla grupy projektów zakończonych około 2 lat przed terminem przekazania raportu końcowego z ewaluacji. Analiza dla pozostałych projektów będzie niepełna. Efekt w postaci przychodów z wdrożeń wyników B+R wspartych w ramach PP NCBR nie będzie jeszcze mógł być obserwowany.	ekspercka i analiza danych zastanych

4.2. Proszę wyjaśnić, dlaczego wybrane wskaźniki odgrywają najważniejszą rolę w mierzeniu oczekiwanego wpływu przedmiotowego programu.

Zaproponowane wskaźniki pochodzą w przeważającej mierze z danych gromadzonych w statystykach publicznych lub danych wymaganych na etapie wniosku o dofinansowanie lub obowiązkowej sprawozdawczości z realizacji projektu. Są zatem obiektywne i rzetelne i gromadzone w wystandaryzowany sposób. Dzięki takiemu podejściu możliwe będzie dokonanie rzetelnej oceny wpływu. Wskaźniki odnoszące się do działalności B+R gromadzone w statystykach Głównego Urzędu Statystycznego są wskaźnikami rekomendowanymi w Podręczniku Frascati¹⁶. Podejście do pomiaru działalności badawczo rozwojowej oraz zakres danych zaproponowane w ewaluacji programu pomocowego jest podejściem zgodnym z tym podręcznikiem i odpowiada przyjętym międzynarodowym standardom pozyskiwania i prezentowania danych z zakresu działalności badawczej i rozwojowej oraz pomiaru działalności naukowo-technicznej i innowacyjnej.

Ponadto wybrane wskaźniki zostały wykorzystane, a ich użyteczność na potrzeby badań ewaluacyjnych sprawdzona w praktyce w ramach ewaluacji programu pomocowego NCBR SA.41471(2015).

5. Przewidywane metody przeprowadzania oceny

5.1. W kontekście pytań na potrzeby oceny proszę opisać przewidywane metody, które będą stosowane podczas oceny do określenia wpływu przyczynowego pomocy na beneficjentów oraz do oceny innych skutków pośrednich. W szczególności proszę wyjaśnić przyczyny wyboru tych metod i odrzucenia innych metod (np. przyczyny związane z charakterem programu).

A. Analiza danych zastanych

Ocena efektów bezpośrednich i pośrednich oraz adekwatności i proporcjonalności wszystkich działań programu FENG, w ramach których udzielana będzie pomoc publiczna za pośrednictwem NCBR, będzie prowadzona przy maksymalnym możliwym wykorzystaniu dostępnych danych administracyjnych oraz wyników zrealizowanych badań i analiz.

16 OECD (2018), *Podręcznik Frascati 2015: Zalecenia dotyczące pozyskiwania i prezentowania danych z zakresu działalności badawczej i rozwojowej, Pomiar działalności naukowo-technicznej i innowacyjnej*, OECD Publishing, Paris/GUS, Warsaw, <https://doi.org/10.1787/9788388718977-pl>.

Ewaluacja z zastosowaniem podejścia kontrfaktycznego będzie prowadzona wyłącznie w odniesieniu do instrumentu Ścieżka SMART (Działanie FENG.01.01). Wynika to z wielkości alokacji oraz zakładanej liczby beneficjentów, które to wyłącznie w przypadku tego instrumentu pozwalają na wykorzystanie w poprawny metodologicznie sposób tego podejścia. W przypadku pozostałych działań, dla których metody kontrfaktyczne nie mogą być wykorzystane, ewaluacja będzie realizowana przy wykorzystaniu podejścia opartego na teorii interwencji (theory-based evaluation TBA) z wykorzystaniem metod jakościowych.

Podstawowe źródła wykorzystywanych danych to:

- Dane jednostkowe pozyskiwane od beneficjentów, dotyczące ich działalności badawczo- rozwojowej oraz innowacyjnej. Dane pozyskiwane są na podstawie lub zgodnie ze wzorem formularzy GUS (PNT) tak, aby możliwe było porównywanie wyników za zagregowanymi danymi sektorowymi oraz makroekonomicznymi GUS.
- Dane jednostkowe – dane gromadzone w LSI i CST o wnioskodawcach i beneficjentach z wniosków o dofinansowanie, raportów i wniosków o płatność
- Dane GUS – na podstawie danych będą prowadzone analizy statystyczne i ekonometryczne w oparciu o ogólnodostępne statystyki publiczne dotyczące w szczególności wartości wydatków na B+R w gospodarce w odniesieniu do wartości PKB (BERD, GERD).

B. Ewaluacja wpływu z wykorzystaniem metod kontrfaktycznych (Counterfactual Impact Evaluation (CIE))

Analizy kontrfaktyczne prowadzone będą na przedsiębiorstwach beneficjentach oraz w parach - beneficjentów i odpowiednio dobranych przypadkach kontrolnych (w modelu dopasowanym – PSM). Efekty / wpływ prezentowany będzie jako DID (Różnica w różnicach pomiędzy grupą kontrolną a grupą beneficjentów/ poddaną oddziaływaniu programu. Grupę zasadniczą stanowić będą przedsiębiorstwa beneficjenci działania FENG 01.01 (zakładana liczebność N=807); Dane ww. podmiotów dostępne będą w zasobach CST2021 / LSI oraz zasobach statystyki publicznej na podstawie formularzy GUS PNT 01(lub uzupełniająco SP i PNT-02). Grupę kontrolną będą stanowić przedsiębiorstwa – nie-beneficjenci (odpowiednio dobrana grupa nieskutecznych wnioskodawców lub podmiotów nie uczestniczących w programie). Dane ww. podmiotów dostępne będą w zasobach CST2021 / LSI tylko nieskuteczni wnioskodawcy) oraz w zasobach statystyki publicznej na podstawie formularzy GUS PNT-01 (lub uzupełniająco SP i PNT-02). Dobór próby (PSM) będzie uwzględniał charakterystyki przedsiębiorstw, istotne w kontekście prawdopodobieństwa udziału w programie i jego efektów dostępne w bazach (źródłach danych) administracyjnych.

Należy wziąć pod uwagę stosunkowo krótki horyzont czasowy badania i horyzont czasowy pomiaru wskaźników w GUS. Ujawnienie się efektów działań pomocowych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej, a zwłaszcza przełożenia się dofinansowania na efekty w zakresie rentowności firm wymaga czasu, tj. upłynięcia co najmniej kilku lat od zakończenia interwencji. W momencie realizacji

badania (w 2026 roku) dostępne będą dane GUS za pełen rok sprawozdawczy 2024. Próbkę wnioskodawców pomocy NCBR obejmować będą firmy, które wniosowały o dofinansowanie w 2023 i 2024 roku. Obie te perspektywy czasowe **wymuszają pomiar efektów w (maksymalnie) dwa lata od rozpoczęcia realizacji projektów. Jest to perspektywa bardzo krótka nawet dla pomiaru najbardziej bezpośrednich efektów.**

Analiza z wykorzystaniem metod kontrfaktycznych ma za zadanie określić efekt netto interwencji. Wpływ netto interwencji oznacza ukazanie różnicy między hipotetycznym stanem, w którym znaleźliby się beneficjenci w przypadku nieprzyznania pomocy w stosunku do obserwowalnego stanu w wyniku jej przyznania. Celem badania kontrfaktycznego będzie dostarczenie informacji na temat efektów bezpośrednich udzielanego przez NCBR wsparcia. Najważniejsze pytanie, na które odpowiedzieć ma niniejsza ewaluacja - czy efekt interwencji występuje, a jeśli tak to czy jest pozytywny czy negatywny i jaka jest jego skala. Metody kontrfaktyczne wymagają zdiagnozowania hipotetycznej sytuacji, która miałaby miejsce, gdyby interwencja nie wydarzyła się (sytuacja kontrfaktyczna - counterfactual) i odniesienia jej do tego, co rzeczywiście miało miejsce. Badanie będzie realizowane poprzez porównanie sytuacji beneficjentów i nie-beneficjentów (głównie nieskutecznych wnioskodawców). Aby przybliżenie sytuacji kontrfaktycznej było poprawne i rzetelne beneficjenci i nie-beneficjenci pomocy NCBR powinni być do siebie bliźniaczo podobni (np. firmy o podobnej wielkości zatrudnienia, z podobnego sektora, z podobnym czasem funkcjonowania na rynku itp.), a różnić się tylko tym, że jedni otrzymali wsparcie publiczne NCBR, a drudzy nie. Dobór odpowiednich podmiotów do analizy porównawczej jest kluczowy dla wiarygodności wyników. Dla zwiększenia wiarygodności analiza będzie uzupełniona o pomiar początkowy wskaźnika efektu sprzed przystąpienia do wsparcia. Wcześniejsze doświadczenia NCBR pokazały, że najlepiej sprawdza się zastosowanie równoległe kilku różnych metod dopasowania beneficjentów i nie-beneficjentów pomocy NCBR. Szczegółowy dobór metodologii będzie ustalany na etapie opracowywania metodologii i dostosowany do poszczególnych grup beneficjentów i nie-beneficjentów oraz do możliwości pozyskania odpowiednich danych wejściowych. Na tym etapie można wskazać podstawowy wachlarz narzędzi, które będą wykorzystywane do przeprowadzenia przedmiotowej ewaluacji, będą to przede wszystkim:

- **Techniki przybliżonego dopasowania (approximate matching) propensity score matching (PSM).**

Metody te polegają na utworzeniu jednego wskaźnika (metryki), pod kątem, którego porównywane jednostki mają być podobne. PSM jest ugruntowaną i powszechnie stosowaną metodą wykorzystywaną w badaniach ewaluacyjnych. Podejście bazuje na porównaniu wyników uczestników programu z wynikami uzyskiwanymi przez porównywalnych nie-beneficjentów. Różnice w wynikach między tymi dwoma grupami będą przypisane oddziaływaniu programu. Statystyczne dopasowanie ma naśladować randomizowany eksperyment (randomized control trial - RCT) czyli dobór losowy, uznawany jako złoty standard w badaniu efektów interwencji. Podejście to traktowane jest jako najlepszy wybór, gdy schemat RCT jest niemożliwy do zrealizowania. Metoda ta służy dobraniu do analiz beneficjentów danych interwencji, jak najbardziej podobnych do przedsiębiorstw, którzy nie otrzymali wsparcia w ramach PP NCBR (tzw. „statystyczni bliźniacy”). Celem takiej analizy jest identyfikacja efektów netto interwencji m.in. w zakresie: zatrudnienia, przychodów, działalności B+R. Kluczowym warunkiem dla rzetelności analiz jest dopasowanie do grupy beneficjentów takich firm nie-beneficjentów, które mają możliwie maksymalnie podobne charakterystyki, tj. mogące wpływać

zarówno na procesy selekcyjne do wsparcia publicznego, jak i wartości wskaźników efektu. W ten sposób można kontrolować tzw. obciążenie selekcyjne. Na podstawie wyników oszacowania zmiennych charakteryzujących beneficjentów i nie-beneficjentów dobranych do modelu beneficjentów i nie-beneficjentów „Statystyczni bliźniacy” są dobierani w pary lub grupy, które są porównywane pod kątem zmian, jakie wywołała interwencja. Zaobserwowane różnice definiuje się jako efekt interwencji.

- **Metoda Difference in Difference (DID)**

Biorąc pod uwagę ograniczoną wielkość próby beneficjentów programów NCBR, szczególnie w sytuacji wspierania w ramach dziania SMART przede wszystkim firm dużych, w wielu przypadkach znalezienie firm bliźniaków może okazać się niemożliwe. W takich przypadkach zostanie zastosowane podejście DID polegające na porównaniu sytuacji wspartych podmiotów przed i po udzieleniu pomocy. Metodologia DID polega na pomiarze wpływu netto interwencji na beneficjentów poprzez porównanie różnicy w wartościach poszczególnych zmiennych dla beneficjentów i nie-beneficjentów - grupy kontrolnej, z uwzględnieniem różnic w tych zmiennych przed przyznaniem pomocy. Metoda zostanie zastosowana do analizy rozwoju scenariuszy kontrfaktycznych – sytuacji ekonomicznej na rynku, na którym miała miejsce interwencja (różnica danych w czasie na rynku, na który oddziaływał Program Pomocowy) i porównanie go z rozwojem tej samej zmiennej w tym samym okresie na rynku porównawczym, na który badany czynnik nie miał wpływu.

Ograniczeniem wykorzystania metodyki jest założenie, że różnice między podmiotami z grupy eksperymentalnej i kontrolnej są stabilne w czasie. W celu ograniczenia negatywnego wpływu niedotrzymania tego warunku na wyniki badania zalecane jest dobranie podobnych podmiotów do grupy kontrolnej i eksperymentalnej (m.in. ze względu na wielkość czy podstawową branżę danego podmiotu).

Szczegółowa strategia identyfikacji ekonometrycznej, która zostanie zastosowana w celu rozgraniczenia wpływu pomocy udzielanej w ramach Programu od innych czynników, będzie ustalona na etapie raportu metodologicznego. Dodatkowo ze względu na powszechność innych programów wsparcia oferowanych przez inne instytucje, NCBR planuje pozyskać dane na temat wysokości i rodzaju wsparcia udzielonego danemu podmiotowi w ramach innych Programów Pomocowych za pomocą bazy SHRIMP zarządzanej przez UOKiK oraz zbudować odpowiedni model ekonometryczny. Zasadność zaproponowanego podejścia wynika z doświadczeń z realizacji analiz kontrfaktycznych w wykorzystaniem metody dopasowania PMS i oszacowania efektów metodą DID na potrzeby ewaluacji programu pomocowego NCBR 2014-2020. Doświadczenia i wnioski z tamtego badania stanowią podstaw do zaplanowania analiz w obecnym planie ewaluacji.

W badaniu kontrfaktycznym na potrzeby ewaluacji programu pomocowego NCBR 2014-2020 dobór grupy kontrolnej metodą PMS uwzględnił następujące dane administracyjne:

1. *Dane z wewnętrznych systemów NCBR – LSI - Identyfikujące podmiot oraz dane metryczkowe i charakteryzujące podmiot pozyskiwane załącznika do wniosku o dofinansowanie takie jak: czy przedsiębiorstwo współpracuje z nauką, czy prowadzi eksport, czy ma dział B+R; stan zatrudnienia)*
2. *Dane z bazy UOKiK SHRIMP - odnośne wysokości uzyskanej pomocy publicznej ogółem*

3. Dane z rejestrów GUS

Udział firm z woj. śląskiego
Udział firm z woj. mazowieckiego
Udział firm z woj. małopolskiego
Udział firm ponoszących nakłady na wewnętrzną działalność B+R
Udział firm ponoszących nakłady na zewnętrzną działalność B+R
Udział firm ponoszących nakłady na działalność B+R
Udział firm osiągających zysk ze sprzedaży
Udział firm z niezerowym udziałem przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach ogółem
Udział przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach ogółem
Udział MŚP
Udział firm małych
Udział firm średnich
Udział firm ponoszących nakłady na działalność B+R
Nakłady na działalność B+R
Wynagrodzenia
Przeciętne wynagrodzenie
Liczba zatrudnionych w osobach
Zatrudnienie w przeliczeniu na EPC
Produktywność na pracującego
Udział przedsiębiorstw z sekcji C PKD
Udział przedsiębiorstw z sekcji M PKD
Udział przedsiębiorstw z sekcji J PKD
Wskaźnik zróżnicowania źródeł przychodów wg. PKD
Przychody netto ze sprzedaży
PKD 20
PKD 25
PKD 27
PKD 28
PKD 46
PKD 62
Udział przedsiębiorstw z formą prawną: spółka akcyjna
Udział przedsiębiorstw z formą prawną: spółka zo.o
Podatek dochodowy
Udział firm, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone produkty
Udział firm, które wprowadziły nowe lub istotnie ulepszone usługi
Wartość innego wsparcia publicznego
Udział wnioskodawców, którzy pierwszy wniosek złożyli w 2015 r.
Udział firm z KIS innowacyjne technologie i procesy przemysłowe
Nakłady na maszyny i urządzenia techniczne

Dobór grupy kontrolnej z wykorzystaniem metodologii PSM był zróżnicowany w zależności od szacowanych wskaźników efektów. Choć optymalnie byłoby zawsze móc wykorzystać do porównań grupę kontrolną utworzoną spośród tzw. nieskutecznych wnioskodawców (z uwagi na możliwość uwzględnienia m.in. nieobserwowalnych czynników motywacyjnych do realizacji przedmiotowych inwestycji), to nie zawsze było to jednak możliwe. Pula takich podmiotów w części układów była zbyt mała (często mniejsza od grupy beneficjentów), co uniemożliwiało uzyskanie satysfakcjonującego poziomu podobieństwa do grupy beneficjentów

Efekty szacowano za pomocą klasycznej procedury DID (difference-in-differences), wykorzystanej do analiz na zagregowanych danych, tj. na średnich w grupie eksperymentalnej i kontrolnej. Technika ta nazywana jest metodą podwójnej różnicy ze względu na dwa typy porównań:

- między beneficjentami a grupą kontrolną;
- między sytuacją grup przed i po interwencji (w omawianym badaniu dla lat 2014-2018).

Szacując efekty programu pomocowego NCBR z 2014-2020 wykorzystano następujące wskaźniki pochodzące z rejestrów GUS PNT –01 (oraz uzupełniająco SP i PNT –02):

Udział firm ponoszących nakłady na działalność B+R

Udział firm ponoszących nakłady na wewnętrzną działalność B+R

Udział firm ponoszących nakłady na zewnętrzną działalność B+R

Przychody netto ze sprzedaży

Przychody netto ze sprzedaży produktów

Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów

Przeciętna liczba zatrudnionych w etatach

Liczba pracujących osób

Udział podmiotów prowadzących działalność eksportową

Przychody netto ze sprzedaży produktów na eksport

Udział przychodów ze sprzedaży na eksport w przychodach ogółem

Nakłady na działalność B+R ogółem (w tys. zł)

Nakłady na wewnętrzną działalność B+R ogółem (w tys. zł)

Nakłady na zewnętrzną działalność B+R ogółem (w tys. zł)

Wartość, jaka z nakładów wewnętrznych przypada na środki własne (w tys. zł)

Liczba uzyskanych patentów w UPRP

Liczba uzyskanych patentów w zagranicznych urzędach patentowych

Łączna liczba zgłoszeń w krajowych i zagranicznych UP (wynalazków, wzorów przemysłowych, użytkowych oraz znaków towarowych)

Łączna liczba zgłoszeń w UPRP (wynalazków, wzorów przemysłowych, użytkowych oraz znaków towarowych)

Liczba zgłoszeń w UPRP: wynalazki

Liczba zgłoszeń w UPRP: wzory przemysłowe

Liczba zgłoszeń w UPRP: wzory użytkowe

Liczba zgłoszeń w UPRP: znaki towarowe

Liczba zgłoszeń w zagranicznych UP

Personel zaangażowany w działalność wewnętrzną B+R (EPC)

Personel zaangażowany w działalność B+R

Środki przekazane jednostkom naukowym ogółem

Środki przekazane krajowym jednostkom naukowym ogółem

Środki przekazane jednostkom naukowym PAN i instytutom badawczym

Środki przekazane krajowym szkołom wyższym

Środki przekazane krajowym zagranicznym wyższym

Przychody ogółem ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych wprowadzonych na rynek w ostatnich 3 latach

Łączna liczba zgłoszeń w krajowych i zagranicznych UP (wynalazków, wzorów przemysłowych, użytkowych oraz znaków towarowych)

Łączna liczba zgłoszeń w UPRP (wynalazków, wzorów przemysłowych, użytkowych oraz znaków towarowych)

Liczba zgłoszeń w UPRP: wynalazki

Liczba zgłoszeń w UPRP: wzory przemysłowe

Liczba zgłoszeń w UPRP: wzory użytkowe

Liczba zgłoszeń w UPRP: znaki towarowe

Liczba zgłoszeń w zagranicznych UP

Udział podmiotów, które wprowadziły w ostatnich 3 latach nowe lub ulepszone wyroby

Udział podmiotów, które wprowadziły w ostatnich 3 latach nowe lub ulepszone usługi

Udział podmiotów, które wprowadziły w ostatnich 3 latach nowe lub ulepszone wyroby lub usługi

Udział przychodów ogółem ze sprzedaży produktów nowych lub ulepszonych wprowadzonych na rynek w ostatnich 3 latach, w sprzedaży ogółem

Nakłady na działalność innowacyjną

W niniejszej ewaluacji programu pomocowego NCBR w FENG 2021-2027 planujemy odwzorować podejście metodyczne zastosowane na potrzeby wykorzystania analiz kontrfaktycznych do oceny efektów bezpośrednich z planu ewaluacji programu pomocowego NCBR 2014-2020.

Biorąc pod uwagę niepewność na tym etapie wdrażania programu pomocowego NCBR na lata 2021-27 odnośnie struktury wnioskodawców i beneficjentów programu, dla ostatecznej decyzji o przyjętych wskaźnikach na potrzeby PMS+DID, ostateczna decyzja zostanie rozstrzygnięta na etapie raportu metodycznego i po weryfikacji wykonalności analiz i użyteczności zaproponowanych wskaźników i zmiennych.

C. Ewaluacja oparta na teorii (Theory Based Evaluation - TBE)

Ocena wpływu interwencji w oparciu o metodyki TBA pozwoli na pomiar skuteczności interwencji oraz ocenę stopnia realizacji celu ogólnego Programu Pomocowego. Ewaluacja będzie przeprowadzona w oparciu o analizy ilościowe i jakościowe. Wykorzystując to podejście w szczególności sposób akcent zostanie położony na zagadnienie rekonstrukcji oraz weryfikacji teorii zmiany programu pomocowego i poszczególnych działań FENG wchodzących w zakres programu. Wykorzystana zostanie analiza kontrybucji, która rekomendowana jest dla złożonych interwencji i związków przyczynowych. Dzięki zastosowaniu tego podejścia uzyskamy możliwość:

- Wyjaśnienia związków i współwystępowania zależności między programem pomocowym NCBR a innymi czynnikami oddziałującymi na program;
- Określenia zależności i wpływu na program pomocowy NCBR innych czynników
- Ustalenia, w jakim stopniu program był faktycznie konieczny i/lub wystarczający w procesie rozwiązywania danego problemu
- Ocenę prawdopodobnego wkładu programu w osiągnięcie zakładanych efektów .

Ewaluacja oparta na teorii pozwoli na komplementarne uzupełnienie wyników uzyskanych dzięki ewaluacji wpływu opartej na podejściu kontrfaktycznym. Uzupełni ją o informacje na temat sposobu w jaki oczekiwane skutki interwencji faktycznie się materializują i wskazaniu zależności przyczynowych, które sprawiają, że poszczególne działania w rzeczywistości przynoszą zamierzone efekty. Podejście TBE stanowić będzie zatem w tej ewaluacji merytoryczne uzupełnienie ewaluacji wpływu, bazującej na podejściu kontrfaktycznym. Podejście to zostanie także wykorzystane dla oceny teorii zmiany w przypadku tych działań, które nie będą mogły zostać objęte analizami kontrfaktycznymi, ze względu na ograniczenia metodologiczne (niskie zakładane liczebności populacji, trudność doboru grupy kontrolnej).

1. Punktem wyjścia będzie odtworzenie teorii zmiany w ujęciu przyczynowo- skutkowym (model logiczny), który wyjaśnia zasady działania interwencji i sposób osiągania (lub nie), zakładanych rezultatów. Proces rekonstrukcji teorii programu będzie miał charakter głównie koncepcyjny i iteracyjny - tzn. teoria zmiany jest rekonstruowana i udoskonalana przez cały czas trwania ewaluacji. Dane na potrzeby tego etapu będą pochodzić z następujących źródeł:

- dokumentacja programowa, dokumenty aplikacyjne wybranej próby beneficjentów, zawierające informację na temat celów interwencji, nakładów, uwarunkowań

- przegląd literatury, raportów, wyników ewaluacji zawierających informacje o zależnościach przyczynowo – skutkowych poszczególnych typów interwencji, zasadności, zakładanych lub osiągniętych efektach
- Wywiady z przedstawicielami instytucji zarządzającej i pośredniczącej - dla odtworzenia intencji zaprojektowanych interwencji
- Wywiady z wnioskodawcami/ potencjalnymi wnioskodawcami – dla pozyskania oceny adekwatności logiki interwencji z punktu widzenia sytuacji i potrzeb odbiorców

2.Weryfikacja. Prowadzone badania – faza empiryczna - umożliwią odpowiednią identyfikację osiągniętych rezultatów i wpływu interwencji w powiązaniu z nakładami i wynikami, pokazując w ten sposób powiązania między przyczynami, a skutkami interwencji. Przeprowadzona ewaluacja będzie wykorzystywać następujące źródła informacji i metody na potrzeby weryfikacji teorii zmiany:

- analizę danych zastanych pochodzących z systemu monitorowania FENG, gromadzonych w systemie LSI i CST dot. postępu rzeczowego, finansowego, osiągniętych wskaźników projektowych, i efektów
- analizę danych zastanych obejmującą m.in. dane statystyczne, wyniki ewaluacji, raporty, sprawozdania z realizacji programu/działań, raporty z kontroli, ewentualnie źródła zewnętrznych organizacji (GUS, OECD, Komisja Europejska),
- studia przypadków (case studies) wybranych projektów, które otrzymały dofinansowanie, które będą prowadzone według wystandardyzowanego scenariusza oceny wkładu wsparcia dla realizację projektu i zaobserwowanych rezultatów
- wywiady i panele z udziałem ekspertów zajmujących się tematyką inteligentnego wzrostu gospodarczego oraz efektywnej komercjalizacji wyników prac B+R, które pozwolą zweryfikować ustalenia z poprzednich etapów i weryfikację informacji uzyskanych m.in. od beneficjentów.

5.2.Proszę szczegółowo opisać strategię identyfikacji w odniesieniu do oceny wpływu przyczynowego pomocy oraz założenia, na których opiera się ta strategia. Proszę szczegółowo opisać skład i znaczenie grupy kontrolnej.

Ogólny opis stosowanych metodologii przedstawiono w punkcie 4.2. i 5.1 ustalenie szczegółów metodologicznych takich jak wielkości grupy badanej i kontrolnej oraz szczegółowa strategia doboru respondentów będzie możliwa dopiero na etapie realizacji Programu, po dokonaniu obserwacji i analizy złożonych wniosków, rozkładu punktów na liście rankingowej, charakterystyk aplikujących podmiotów itp..

5.3.Proszę wyjaśnić, w jaki sposób przewidywane metody odnoszą się do kwestii możliwej tendencyjności sektorowej. Czy z wystarczającą pewnością można stwierdzić, że zaobserwowane różnice w wynikach u beneficjentów końcowych są skutkiem pomocy?

Zastosowanie ww. metod kontrfaktycznych oraz odpowiedni dobór grupy kontrolnej pozwoli zminimalizować ryzyko zakwalifikowania efektów będących skutkiem tendencyjności sektorowej jako efektów interwencji. Ponadto ogólne tendencje sektorowe zostaną szczegółowo zidentyfikowane

dzięki wykorzystaniu danych ze statystyk publicznych głównie w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego. Rzetelność wyników oraz trafność powiązania zaobserwowanych zmian u beneficjentów z faktem uzyskania wsparcia z NCBR poprawi również pozyskanie danych na temat wysokości i rodzaju wsparcia udzielonego przedsiębiorcom zakwalifikowanym do badania w ramach innych Programów Pomocowych za pomocą bazy SHRIMP zarządzanej przez UOKiK.

Szczegółowa strategia identyfikacji ekonometrycznej, która zostanie zastosowana w celu rozgraniczenia wpływu pomocy udzielanej w ramach Programu od innych czynników oraz odpowiednie modele ekonometryczne zostaną ustalone na etapie opracowania raportu metodologicznego.

.....

5.4. W odpowiednich przypadkach proszę wyjaśnić, w jaki sposób przewidywane metody mają odnieść się do określonych wyzwań dotyczących skomplikowanych programów, np. programów realizowanych w zróżnicowany sposób na szczeblu regionalnym oraz programów wykorzystujących kilka instrumentów pomocy.

Nie dotyczy

6. Gromadzenie danych

6.1. Proszę przedstawić informacje dotyczące mechanizmów i źródeł wykorzystywanych do gromadzenia i przetwarzania danych dotyczących beneficjentów pomocy oraz przewidywanego scenariusza alternatywnego¹⁷. Proszę przedstawić opis wszystkich istotnych informacji, które mogą odnosić się do etapu wyboru: zgromadzone dane dotyczące wnioskodawców ubiegających się o pomoc, dane przekazane przez wnioskodawców oraz wyniki wyboru. Proszę również wyjaśnić wszelkie potencjalne problemy z dostępnością danych.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe pozytywne doświadczenia NCBR w pozyskiwaniu danych planowane jest utrzymanie dotychczasowego systemu. Dane od skutecznych i nieskutecznych wnioskodawców będą pozyskiwane wieloetapowo tj.:

Na etapie wnioskowania o przyznanie pomocy:

- korzystając z informacji zawartych we wniosku o dofinansowanie;
- wykorzystując dane z formularzy GUS PNT-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R) załączanych do wniosku o dofinansowanie.

Na etapie realizacji projektu i w okresie trwałości lub po złożeniu nieskutecznego wniosku o dofinansowanie (dla grupy kontrolnej):

17 Proszę zauważyć, że w ramach oceny wymagane może być zarówno gromadzenie danych historycznych, jak i danych, które będą stopniowo udostępniane w trakcie wdrażania programu pomocy. Proszę określić źródła obu rodzajów informacji. Oba rodzaje danych powinny być w miarę możliwości pozyskiwane z tego samego źródła w celu zagwarantowania spójności w czasie.

- wykorzystując dane z formularzy GUS PNT-01 Sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R), które będą uzyskiwane od beneficjentów co najmniej raz w roku.
- z wykorzystaniem raportów okresowych, końcowych, wdrożeniowych (z wykorzystania wyników projektu) dla beneficjentów z podpisanymi umowami o dofinansowanie co najmniej raz w roku w trakcie realizacji projektu lub po realizacji kamieni milowych, a także do 5 lat po jego zakończeniu;
- Ponadto dane zarówno od beneficjentów jak i nieskutecznych wnioskodawców będą pozyskiwane uzupełniająco przy wykorzystaniu metod jakościowych i ilościowych, szczególnie dla tych działań FENG wchodzących w zakres Programu Pomocowego, dla których nie będzie realizowane badanie metodami kontrfaktycznymi

Dla realizacji badań kontrfaktycznych kluczowe znaczenie ma dostęp do danych o podmiotach niepoddanych interwencji publicznej, które mogą stanowić grupę kontrolną dla badanych podmiotów. W szczególności istotne jest gromadzenie danych o podmiotach, które ubiegały się o wsparcie, ale go nie otrzymały. Katalog podstawowych informacji na temat tych podmiotów gromadzony będzie w centralnym systemie teleinformatycznym SL i lokalnym systemie NCBR LSI. Instytucje systemu wdrażania programu FENG w ramach lokalnych systemów zobowiązane są do gromadzenia list rankingowych projektów, informacji na temat punktacji uzyskiwanych w konkursach itp. Powiązanie wszystkich gromadzonych danych, jak również wykorzystanie zasobów Głównego Urzędu Statystycznego umożliwi zastosowanie w ewaluacji różnorodnych technik doboru do badań kontrfaktycznych (m.in. propensity score matching, difference-in-difference, regression discontinuity design). Przygotowanie raportu końcowego w części związanej z realizacją analiz kontrfaktycznych z badania będzie poprzedzać opracowanie szeregu analiz wykonalności tych analiz. Pozwolą one na weryfikację spełniania wymogów metodycznych w zakresie liczebności prób oraz jakości pozyskiwanej informacji, jak i liczby pomiarów realizowanych na tych samych podmiotach. Analizy wykonalności prowadzone będą zarówno na poziomie raportu metodologicznego, jak i realizacji raportu mid-term. Sprawdzane będą możliwości wykorzystania danych z trzech zasadniczych źródeł:

- a) systemu monitorowania NCBR oraz baz SL i CST;
- b) danych GUS;
- c) innych danych pozyskanych w toku badania.

W badaniu wykorzystywane będą ponadto inne źródła informacji:

1. dane historyczne, zgromadzone w ramach procesu monitorowania i ewaluacji perspektywy finansowej 2007-2013, 2014-2020
2. dane pochodzące z innych badań ewaluacyjnych, realizowanych w obszarach interwencji zbliżonych do FENG
3. dane na temat wysokości i typu udzielonej Pomocy publicznej dla podmiotów z bazy SHRIMP zarządzanej przez UOKiK.
4. dane pierwotne (ilościowe i jakościowe) pozyskiwane w trakcie procesu badawczego, jako dane uzupełniające; wykorzystywane przede wszystkim na potrzeby realizacji ewaluacji opartej o teorię .

Dodatkowo w celu ograniczenia ryzyka otrzymania stosownych danych od skutecznych wnioskodawców w umowach o dofinansowanie wprowadzone zostały odpowiednie zapisy

nakładające na beneficjentów obowiązek udostępniania ww. danych zarówno w trakcie jak i po zakończeniu realizacji projektu.

Dane z GUS będą pozyskiwane na dotychczasowych zasadach, które dobrze sprawdziły się w praktyce. Model współpracy z GUS został przetestowany m.in. przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej w odniesieniu do perspektywy 2007-2013, a także przez NCBR na potrzeby ewaluacji programu pomocowego NCBR 2015-2020.

Analogicznie jak w minionej perspektywie, na potrzeby przeprowadzenia analizy kontrfaktycznej zostanie zawarta umowa z GUS. NCBR powierzy Głównemu Urzędowi Statystycznemu realizację analiz kontrfaktycznych w ścisłej współpracy z wykonawcą ewaluacji (zewnętrznym ewaluatorem oraz jednostką ewaluacyjną NCBR). Taki model współpracy, umożliwi wykorzystanie danych jednostkowych gromadzonych w systemie statystyki publicznej bez naruszenia tajemnicy statystycznej (wszelkie działania wymagające dostępu do danych jednostkowych są wówczas realizowane przez pracowników GUS). Ponadto rozwiązanie to pozwala ograniczyć koszty ewaluacji oraz zmniejsza obciążenia beneficjentów (brak konieczności zbierania danych ilościowych przez ewaluatorów bezpośrednio od beneficjentów).

.....

6.2. Proszę przedstawić informacje dotyczące częstotliwości gromadzenia danych, które są istotne z punktu widzenia oceny. Czy obserwacje są dostępne na wystarczająco zdezagregowanym poziomie, tj. na poziomie indywidualnych przedsiębiorstw?

Z wyjątkiem danych pozyskiwanych na etapie składania wniosku o dofinansowanie, zgodnie z dotychczasową praktyką dane monitoringowe od beneficjentów będą gromadzone na podstawie danych sprawozdawczych pozyskiwanych w okresie realizacji projektów w odstępach rocznych. Kolejnymi wykorzystywanymi źródłami danych będą: raport końcowy na zakończenie realizacji projektu oraz raport z wykorzystania wyników projektu po 2- 3 latach od zakończenia realizacji projektu. Ponadto informacje na potrzeby analizy danych jakościowych i ilościowych będą zbierane systematycznie w okresie realizacji badania.

Dane o wnioskodawcach, którzy nieskutecznie ubiegali się o pomoc będą zbierane w różnych odstępach czasowych, określonych w harmonogramie w pkt 7. Zgoda na wykorzystanie danych statystycznych wnioskodawcy niezależnie od finalnego wyniku procesu aplikacyjnego będzie częścią wniosku o dofinansowanie. Ewaluator będzie również posługiwał się danymi zbieranymi przez GUS (m.in. z formularzy GUS PNT-01 - sprawozdanie o działalności badawczej i rozwojowej (B+R)). Ze względu na przepisy dotyczące tajemnicy statystycznej dane z GUS będą przekazywane wyłącznie w formie zagregowanej. Dane GUS będą zbierane w cyklach rocznych.

6.3. Proszę wskazać, czy dostęp do danych niezbędnych do przeprowadzenia oceny może być utrudniony przez przepisy ustawowe i wykonawcze dotyczące poufności danych oraz w jaki sposób kwestie te zostałyby rozwiązane. Proszę wskazać możliwe inne problemy związane z gromadzeniem danych oraz sposób, w jaki zostałyby one rozwiązane.

Dostęp do danych może być utrudniony ze względu na przepisy dotyczące tajemnicy statystycznej. Zgodnie z art. 10 ustawy o statystyce publicznej dane jednostkowe identyfikowalne zebrane w badaniach statystycznych podlegają bezwzględnej ochronie. Dane te mogą być wykorzystywane wyłącznie do opracowań, zestawień i analiz statystycznych oraz do tworzenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego operatu do badań statystycznych; udostępnianie lub wykorzystywanie tych danych dla innych niż podane w ustawie o statystyce publicznej celów jest zabronione (tajemnica statystyczna). W związku z tym pracownicy GUS na podstawie porozumienia

z NCBR będą przeprowadzać stosowne analizy na danych określonych przez NCBR, a ostateczne wyniki analiz będą przekazywane do NCBR w formie zagregowanej.

Kolejnym ograniczeniem są zapisy Ustawy z 10 maja 2018 o ochronie danych osobowych. W uwzględnieniu tych przepisów kwestie pozyskiwania i poufności danych dotyczących beneficjentów rozstrzygają zapisy umowy o dofinansowanie, zgodnie z którymi beneficjenci mają obowiązek przekazywania NCBR ściśle określonych danych sprawozdawczych. Ponadto zgoda na wykorzystanie danych statystycznych wnioskodawcy niezależnie od finalnego wyniku procesu aplikacyjnego będzie częścią wniosku o dofinansowanie.

W celu zapewnienia poufności danych NCBR oraz wybrany ewaluator będą odpowiedzialne za przestrzeganie stosownych przepisów dotyczących ochrony tajemnicy przedsiębiorstwa oraz danych osobowych. Upublicznienie danych jednostkowych lub zagregowanych nastąpi w formie nienaruszającej stosownych przepisów. Kwestie te zostaną uregulowane zapisami umowy na realizację badania ewaluacyjnego.

Dane zawarte w raportach ewaluacyjnych będą w prezentowane w formie zagregowanej i zanonimizowanej uniemożliwiającej identyfikację poszczególnych podmiotów.

6.4. Proszę wskazać, czy przewiduje się przeprowadzenie badań beneficjentów pomocy lub innych przedsiębiorstw oraz czy wykorzystywane mają być uzupełniające źródła informacji.

Badanie obejmuje beneficjentów pomocy oraz inne podmioty, które nie otrzymały wsparcia, głównie nieskutecznych wnioskodawców. Szczegółowy wykaz źródeł danych przedstawiono w pkt 4 oraz w pkt 6.1.

7. Proponowany harmonogram oceny

7.1. Proszę wskazać planowany harmonogram oceny, uwzględniając etapy pośrednie gromadzenia danych, sprawozdań okresowych i zaangażowania zainteresowanych stron. W odpowiednich przypadkach proszę dostarczyć załącznik zawierający szczegółowe informacje dotyczące proponowanego harmonogramu.

Etap badania	ROK				
	20 23	20 24	20 25	20 26	30. 06. 20 27
Start Programu Pomocowego					
Zbierania danych monitoringowych NCBR na etapie składania wniosków o dofinansowanie					
Zbieranie danych z GUS (makroekonomicznych, kontekstowych)					

Zbierania danych monitoringowych NCBR na etapie raportów okresowych (dane o wskaźnikach i postępie projektów)					
Wybór zewnętrznego ewaluatora Programu Pomocowego					
Podpisanie umowy/ zawarcie porozumienia z GUS w sprawie współpracy w zakresie wykorzystania danych GUS na potrzeby analiz kontrfaktycznych					
Zbieranie danych GUS na potrzeby analiz kontrfaktycznych - współpraca z GUS					
Zbierania danych monitoringowych NCBR na etapie raport z wykorzystania wyników projektu (dane o wskaźnikach i efektach projektów, w tym przychodach z wdrożenia/komercjalizacji wyników projektów)					
Zbieranie danych eksperckich na potrzeby wykorzystania podejścia ewaluacji opartej o teorię					
Przygotowanie wersji roboczej końcowego raportu ewaluacyjnego					
Przekazanie finalnej wersji raportu końcowego pod ocenę Komisji na sześć miesięcy przed zakończeniem obowiązywania Programu Pomocowego					

7.2. Proszę wskazać termin, przed upływem którego należy przedłożyć Komisji sprawozdanie końcowe z oceny.

Program Pomocowy wchodzi w życie z dniem 28.01.2023 roku. Okres obowiązywania kończy się 30 czerwca 2027 roku. W 2023 roku planowane jest rozpoczęcie zbierania danych do badań ewaluacyjnych (zarówno danych mikroekonomicznych dot. Beneficjentów i wnioskodawców - dane z wniosków o dofinansowanie wraz załącznikami, oraz danych makroekonomicznych z poprzednich lat z GUS). W 2025 planowany jest wybór ewaluatora zewnętrznego Programu Pomocowego. W 2025 i 2026 planowane jest rozpoczęcie prac nad raportem końcowym oraz podpisanie umowy o współpracę z GUS. W 2026 roku planowane jest przedstawienie wersji roboczej oraz wersji finalnej raportu końcowego. Raport musi zostać przekazany do KE na sześć miesięcy przed zakończeniem obowiązywania Programu Pomocowego. Końcowy raport z oceny Programu zostanie przekazany do 30 grudnia 2026 r.

7.3. Proszę wskazać czynniki, które mogą wpłynąć na planowany harmonogram.

Zmiany planowanego harmonogramu ewaluacji programu pomocowego NCBR mogą zostać wprowadzone w przypadku zmian terminów obowiązywania Programu Pomocowego.

8. Organ przeprowadzający ocenę

8.1 Proszę przedstawić szczegółowe informacje dotyczące organu przeprowadzającego ocenę lub, jeżeli nie został jeszcze wybrany, dotyczące harmonogramu, procedury i kryteriów jego wyboru.

Ewaluacja Programu Pomocowego będzie koordynowana przez przedstawicieli Narodowego Centrum Badań i Rozwoju. Ewaluator przeprowadzający ocenę Programu zostanie wybrany na podstawie otwartego, konkurencyjnego i niedyskryminującego zamówienia publicznego.

Rolą Jednostki Ewaluacyjnej NCBR będzie przygotowanie oraz koordynacja badania od strony zamówienia publicznego, a także dbanie o wykonalność realizacji metod kontrfaktycznych (praca na rzecz zbierania i dostępu do adekwatnych danych). Jednostka nie będzie brała czynnego udziału w realizacji badania oraz sporządzenia oceny Programu w formie raportu.

Do zadań Jednostki Ewaluacyjnej związanych z ewaluacją Programu Pomocowego należeć będzie w szczególności:

- koordynacja działań ewaluacyjnych najważniejszych podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji Programu Pomocowego;
- zapewnienie przeprowadzania ewaluacji operacyjnych/ wspierających/ – ewaluacji przeprowadzanych w przypadku, gdy wyniki monitoringu dot. postępu w realizacji założonych celów Rozporządzenia wykazują znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian, a także ewaluacji pozwalających na identyfikację zmieniającego się kontekstu makroekonomicznego;
- koordynację procesu realizacji celów planu ewaluacji programu pomocowego;
- zaprojektowanie badań ewaluacyjnych, w tym sformułowanie celów i pytań badawczych, a także zaproponowanie metodologii ewaluacji
- zlecenie realizacji badań ewaluacyjnych podmiotom zewnętrznym;
- zapewnienie środków finansowych na prowadzenie ewaluacji;
- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z systemu monitoringu;
- przekazywanie wyników ewaluacji Jednostce Ewaluacji IZ FENG, a także Komisji Europejskiej;
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji;
- współpracę z Krajową Jednostką Ewaluacji, Jednostką Ewaluacji IZ FENG oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach inicjowanych z ich inicjatywy;
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji.

Ewaluator będzie podmiotem zewnętrznym względem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, posiadającym odpowiednie doświadczenie oraz kompetencję w zakresie ewaluacji. Wybór podmiotu będzie dokonany na podstawie otwartego, konkurencyjnego i niedyskryminującego postępowania

przetargowego. Ewaluator będzie odpowiedzialny za końcowe brzmienie oceny Programu w formie raportu pisemnego, zarówno raportu mid-term jak i końcowego. .

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości badania ewaluacyjnego oraz dotrzymania terminów ustalonych w harmonogramie, zespół ewaluacyjny powinien spełniać następujące warunki:

1. każdy członek zespołu ewaluacyjnego wykonał minimum trzy usługi o wartości 150 tys. zł każda, polegające na przeprowadzeniu badania ewaluacyjnego przedsięwzięć finansowanych ze środków publicznych w okresie ostatnich 5 lat przed okresem składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy, w tym okresie;
2. lider zespołu ewaluacyjnego posiada min. 5-letnie doświadczenie w zakresie przeprowadzania badań ewaluacyjnych, przy czym w ciągu ostatnich 5 lat koordynował co najmniej trzy badania ewaluacyjne programów lub projektów lub aktów prawnych dotyczących problematyki rozwoju sektora B+R lub pomocy publicznej;
3. w skład zespołu ewaluacyjnego wchodzi specjalista ds. pomocy publicznej, posiadający min. 3-letnie doświadczenie w ciągu ostatnich 10 lat w tym zakresie, który brał udział w co najmniej trzech badaniach ewaluacyjnych programów lub projektów lub aktów prawnych dotyczących pomocy publicznej;
4. w skład zespołu ewaluacyjnego wchodzi specjalista-ekonometryk, specjalizujący się w metodach kontrfaktycznych, posiadający min. 3-letnie doświadczenie w ciągu ostatnich 10 lat w tym zakresie, który przeprowadzał co najmniej trzy badania/analizy z wykorzystaniem metod kontrfaktycznych;
5. w skład zespołu ewaluacyjnego wchodzi specjalista w metodach ilościowych (posiadający doświadczenie w badaniach ilościowych z wykorzystaniem baz danych urzędów statystycznych.) Główną rolą niniejszego specjalisty będzie przeprowadzanie analiz na danych statystycznych inny niż ww. specjalista-ekonometryk), posiadający min. 3-letnie doświadczenie w ciągu ostatnich 10 lat w tym zakresie, który brał udział w co najmniej trzech badaniach ewaluacyjnych z wykorzystaniem metod ilościowych.

Z racji dużej liczby analiz przeprowadzanych metodą kontrfaktyczną w badaniu ewaluacyjnym, zalecane jest, aby co najmniej dwóch członków zespołu posiadało doświadczenie w przeprowadzaniu badań z wykorzystaniem tej metody.

8.2 Proszę przedstawić informacje dotyczące niezależności organu przeprowadzającego ocenę oraz sposobu, w jaki wykluczone zostaną ewentualne konflikty interesów w trakcie procedury wyboru.

Za prowadzenie ewaluacji odpowiedzialna jest Jednostka Ewaluacyjna NCBR, w skład której wchodzi eksperci ds. ewaluacji z Sekcji Studiów, Analiz i Ewaluacji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, będącej funkcjonalnie niezależną komórką w strukturze NCBR. Gwarancją niezależności procesu ewaluacji jest funkcjonowanie Jednostki Ewaluacyjnej poza pionem NCBiR odpowiedzialnym za programowanie i wdrażanie Programu Pomocowego.

W ramach kryteriów niezależności, doświadczenia i umiejętności przy wyborze ewaluatora będą musiały zostać spełnione następujące warunki:

- zespół ewaluacyjny nie może być powiązany kapitałowo ani osobowo z instytucją zlecającą badanie ewaluacyjne lub z beneficjentami programu pomocowego – musi być całkowicie niezależny;
- Kryteria wyboru zespołu ewaluacyjnego odnoszą się do doświadczenia poszczególnych członków zespołu (opisane powyżej) w realizacji analiz analogicznych do tych wymaganych w ramach ewaluacji PP i udziale w badaniach zbliżonych tematycznie do jego zakresu
- Członkowie jednostki rewaluacyjnej NCBR składają, pod groźbą odpowiedzialności karnej oświadczenie w sprawie braku konfliktu interesów wymagane prawem Zamówień publicznych

8.3 Proszę wskazać odnośne doświadczenie i umiejętności organu przeprowadzającego ocenę lub sposobu, w jaki takie umiejętności zostaną zapewnione w trakcie procedury wyboru.

Jednostka Ewaluacyjna NCBR, w skład której wchodzi eksperci ds. ewaluacji z Sekcji Studiów, Analiz i Ewaluacji Narodowego Centrum Badań i Rozwoju posiadają doświadczenie i umiejętności w zakresie ewaluacji nabyte podczas przeprowadzania ewaluacji programów realizowanych przez NCBR, w tym ewaluacji programu pomocowego NCBR w latach 2015-2020 zgodnie z Planem ewaluacji SA.41471(2015/N). Większość pracowników jednostki ewaluacyjnych ma co najmniej kilkuletnie doświadczenie w ewaluacji programów finansowanych ze środków publicznych, w tym jeszcze z perspektywy 2007-2013 i 2014-2020 UE. Pracownicy NCBR zajmujący się badaniami w ramach PO IR również mają wieloletnie doświadczenie w analizach i ocenie skuteczności interwencji publicznych związanych ze wspieraniem innowacyjności i przedsiębiorczości. Zespół składa się z ekspertów o różnorodnych, wzajemnie uzupełniających się kwalifikacjach (nauk ekonomicznych, geografii, gospodarki przestrzennej, socjologii i psychologii), którzy podwyższają swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach z zakresu najnowszych trendów badawczych. Eksperti zdobyli swoje doświadczenia pracując zarówno w sektorze administracji publicznej, sektorze nauki jak i sektorze badawczym. Mają zatem doświadczenia nie tylko w zleceniu i nadzorze badań ewaluacyjnych, ale także w kierowaniu projektami realizowanymi na zamówienie jednostek administracji publicznej lub kierowaniu projektami naukowymi, przygotowaniu samodzielnych publikacji oraz raportów z badań własnych NCBR. Pracownicy Centrum mają wiedzę i doświadczenie nie tylko w zakresie prowadzenia analiz gospodarczych i ewaluacji wpływu interwencji publicznych na rozwój społeczno-gospodarczy kraju, ale także wiedzę i doświadczenie dotyczące programowania instrumentów wspierających innowacyjność przedsiębiorstw oraz programów wsparcia prac badawczych w Polsce. Powyższe kwalifikacje i umiejętności są gwarancją wysokiej jakości ewaluacji prowadzonych przez NCBR.

8.4 Proszę wskazać, jakie rozwiązania zastosuje organ przyznający pomoc w celu zarządzania przeprowadzeniem oceny i monitorowania tego procesu:

Monitorowanie postępu wdrażania programu pomocowego NCBR 2023-27 będzie odbywało się z wykorzystaniem centralnego systemu teleinformatycznego CST w którym są gromadzone kompleksowe dane monitoringowe dotyczące wszystkich programów polityki spójności oraz lokalnego systemu NCBR LSI, w ramach których gromadzone są dane o wnioskach i projektach realizowanych za pośrednictwem NCBR. Znajomość powiązań między danymi charakteryzującymi poszczególne poziomy wdrażania oraz zakresu danych w ramach poszczególnych formularzy systemu

pozwała na raportowanie danych w układach przydatnych dla procesów ewaluacji. Dane mogą służyć do wykonywania zestawień statystycznych, wykresów i raportów.

Istotnym uzupełnieniem danych z systemu monitorowania FENG, szczególnie użytecznym w przypadku realizacji ewaluacji kontrfaktycznych, w tym prognozowania makroekonomicznego są dane statystyki publicznej, gromadzone przez Główny Urząd Statystyczny. Szczególną uwagę należy poświęcić internetowej bazie danych STRATEG, zawierającej szeroki wachlarz danych umożliwiających programowanie i monitorowanie polityki rozwoju. Zgromadzono w niej wskaźniki wykorzystywane do monitorowania realizacji programów operacyjnych oraz strategii rozwoju obowiązujących w Polsce (na poziomie krajowym, ponadregionalnym i wojewódzkim) oraz w Unii Europejskiej.

W celu zapewnienia bieżącego i stałe monitorowania przebiegu ewaluacji wykonawca ewaluacji będzie zobowiązany do:

- Przekazywania cotygodniowego sprawozdania z realizacji prac analitycznych i badawczych (drogą mailową) do jednostki ewaluacyjnej NCBR.
- Ścisłej współpracy z Zamawiającym (jednostką ewaluacyjną NCBR) na każdym etapie realizacji zamówienia. W wyjątkowych sytuacjach, gdy Zamawiający uzna, że zagrożony jest termin realizacji zamówienia, może on wezwać Wykonawcę ewaluacji na spotkanie z wyprzedzeniem 1 dnia roboczego.
- Udzielania odpowiedzi na pytania Zamawiającego dotyczące stanu realizacji badania oraz poszczególnych jego elementów w dowolnym momencie trwania procesu ewaluacji.

8.5 Proszę przedstawić informacje, nawet jeżeli mają one wyłącznie charakter orientacyjny, dotyczące koniecznych zasobów ludzkich i finansowych, które będą udostępnione na potrzeby przeprowadzania oceny:

Środki na działania związane z ewaluacją Programu Pomocowego, w tym dotyczące kosztów zatrudnienia, badań, dostępności danych oraz rozpowszechnienia informacji, będą zapewnione ze środków NCBR, w tym ze środków pomocy technicznej programu FENG przeznaczonych na ewaluację. Wysokość środków wykorzystywanych w danym roku na badania ewaluacyjne będzie określona w ramach okresowych planów ewaluacji, w tym planu ewaluacji FENG. W jednostce ewaluacyjnej NCBR zatrudnionych jest w sumie 7 osób na 6 etatach. Osoby te zajmują się także procesem ewaluacji innych niż FENG programów operacyjnych oraz szeregu programów krajowych i międzynarodowych wdrażanych za pośrednictwem NCBR.

9. Informowanie o ocenie

9.1 Proszę przedstawić informacje dotyczące sposobu upublicznienia oceny, tj. w drodze opublikowania na stronie internetowej planu oceny i sprawozdania końcowego z oceny:

W celu zachowania transparentności badania ewaluacyjnego, zarówno niniejszy plan ewaluacji, jak i wszelkie raporty z badania ewaluacyjnego dot. wpływu Programu Pomocowego zostaną umieszczone w formie elektronicznej na stronach internetowych Narodowego Centrum Badań

i Rozwoju oraz w bazie ewaluacji Krajowej Jednostki Ewaluacji, zapewniając tym samym powszechny dostęp do informacji. Równoległe z raportem zostaną także opracowanie streszczenia każdego raportu ewaluacyjnego (w języku polskim i angielskim) w formie zwięzłego, dostępnego opisu oraz podsumowania głównych wniosków i rekomendacji,

Sprawozdanie z końcowej oceny wraz z informacją o samym badaniu ewaluacyjnym zostanie opublikowane na stronie: <https://www.gov.pl/web/ncbr/ewaluacje-->. Najważniejsze wyniki jak informacje o przebiegu badania będą także umieszczane sukcesywnie w mediach społecznościowych NCBR oraz prezentowane podczas spotkań/ konferencji. Raport z badania będzie także przekazany do KE (DG REGIO) za pomocą systemu SFC.

9.2 Proszę wskazać, w jaki sposób zapewnione zostanie zaangażowanie zainteresowanych stron. Proszę wskazać, czy przewiduje się organizację konsultacji społecznych lub wydarzeń związanych z oceną:

W związku z tym, że ewaluacja programu pomocowego NCBR będzie stanowić jeden z elementów Planu ewaluacji programu FENG, a jej wyniki będą służyły poprawie jakości i skuteczności wdrażania i realizacji tego programu w proces monitorowania będą zaangażowane podmioty zaangażowane w zarządzanie i wdrażanie programu FENG. Wzorem doświadczeń z perspektywy finansowej UE 2014-2020 powołana do życia zostanie Grupa Robocza ds. ewaluacji Komitetu Monitorującego FENG oraz Komitet Sterujący Ewaluacją FENG (KS). Głównym celem prac KS będzie koordynacja procesu ewaluacji tego programu. W jej skład wchodzić będą przedstawiciele wszystkich instytucji systemu wdrażania FENG.

Zadaniami Komitetu Sterującego będą:

- akceptacja projektu/ zmiany Planu ewaluacji przed przekazaniem na GR;
- opiniowanie dokumentów – opis przedmiotu zamówienia do wyboru wykonawcy ewaluacji;
- odbieranie produktów ewaluacji;
- akceptacja rekomendacji i sposobu ich wdrożenia w organizacji;
- monitorowanie wdrożenia rekomendacji.

Dodatkowo forum konsultacji wyników i ustaleń z badania stanowić będzie Komitet Monitorujący FENG oraz specjalna Grupa Robocza Komitetu Monitorującego FENG ds. Ewaluacji. Członkami Grupy Roboczej będą przedstawiciele KM FENG oraz zaproszeni przez Przewodniczącego GR KM FENG inne podmioty, eksperci zewnętrzni. Grupa Robocza będzie miała za zadanie konsultowanie efektów prac i ustaleń KS Ewaluacji FENG z partnerami spoza instytucji systemu wdrażania FENG. Zagadnienia zaprezentowane, przedyskutowane i uzgodnione przez GR KM FENG będą przedstawiane na KM FENG.

Zadaniami Grupy Roboczej Komitetu Monitorującego FENG będzie:

- identyfikacja tematów ewaluacji;
- konsultowanie pytań i zakresów badań;
- konsultowanie projektów raportów częściowych i końcowych z badań;
opiniowanie wniosków/ rekomendacji z badań, a także sposobów ich wdrożenia.

Ponadto zadania operacyjne, które będą przedmiotami obrad/prac KS oraz GR, będą realizowane przez Zespół Zadaniowy składający się z wybranych pracowników jednostek ewaluacyjnych.

Szczegółowe zadania ww. podmiotów zostaną określone w Planie ewaluacji FENG, który jest w trakcie przygotowywania i powinien zostać przyjęty do KE nie później niż we wrześniu br.

Wszelkie informacje o badaniu i jego wynikach będą upublicznione zgodnie z opisem z pkt 9.1

9.3 Proszę podać, w jaki sposób organ przyznający pomoc i inne organy planują wykorzystać wyniki oceny na przykład do celów zaprojektowania kolejnych wersji programu lub podobnych programów:

Wyniki ewaluacji będą wykorzystywane przez NCBR do oceny skuteczności udzielonego wsparcia, także w kontekście programowania kolejnych działań pomocowych dla przedsiębiorców oraz wdrażania usprawnień nakierowanych na zwiększenie skuteczności wsparcia w bieżących działaniach. Dane zbierane na potrzeby oceny Programu Pomocowego będą wykorzystane na potrzeby ewaluacji funduszy strukturalnych przez NCBR oraz Instytucję Zarządzającą Programem FERF. W celu wykorzystania wyników ewaluacji programu pomocowego NCBR podejmowane będą następujące działania:

1. konsultowanie z interesariuszami (w szczególności adresatami poszczególnych rekomendacji) wniosków i rekomendacji sformułowanych w każdym z raportów ewaluacyjnych;
2. przekazanie tabeli rekomendacji z każdego badania ewaluacyjnego do wiadomości wszystkich adresatów, a także członków Komitetu Monitorującego program FENG z
3. wprowadzenie rekomendacji do publicznej bazy infromatycznej Systemu Wdrażania Rekomendacji;
4. monitorowanie stanu wdrożenia rekomendacji oraz sprawozdawanie postępów z wdrażania rekomendacji
5. Konsultowanie raportów i wniosków z przedstawicielami wszystkich instytucji (w tym zarządzającej) zaangażowanych we wdrażanie podobnych instrumentów, m.in. w ramach programu FENG

9.4 Proszę wskazać, czy i na jakich warunkach dane gromadzone do celów oceny lub wykorzystywane do przeprowadzenia oceny zostaną udostępnione na potrzeby dalszych badań i analizy:

Wszystkie dane zgromadzone przez NCBR w toku realizacji badania ewaluacyjnego będą mogły zostać udostępnione do celów dalszych badań i analiz pod następującymi warunkami:

- przekazania danych zanonimizowanych, dla których nie będzie możliwości identyfikacji podmiotu;
- podpisania umowy powierzenia danych i zachowania poufności;
- przekazania zagregowanych danych, bez udostępniania danych jednostkowych

NCBR dopuszcza, że dane na poziomie beneficjentów będą udostępniane, ale wyłącznie innym instytucjom publicznym na potrzeby ewaluacji funduszy strukturalnych. Upublicznienie danych jednostkowych lub zagregowanych nastąpi w formie nienaruszającej stosownych przepisów.

NCBR nie będzie w stanie przekazać danych będących w posiadaniu GUS, dotyczących podmiotów wytypowanych do analiz kontryfaktycznych (zarówno grupy zasadniczej jak i kontrolnej), ze względu na konieczność zachowania ustawowej tajemnicy statystycznej. NCBR sam nie będzie miał dostępu do danych jednostkowych tych podmiotów.

9.5 Proszę wskazać, czy plan oceny zawiera informacje poufne, których nie należy ujawniać Komisji:

Plan oceny nie zawiera danych poufnych

10. Inne informacje

10.1 Proszę wskazać w tym miejscu wszelkie inne informacje, które uznają Państwo za istotne dla oceny planu oceny:

Wyróżniki programu pomocowego NCBR w stosunku do programów PARP i BGK:

- a) typ instrumentów wsparcia - instrumenty dotacyjne (w przypadku modułów dot. wdrożenia innowacji / transferu technologii w formie dotacji warunkowych), dla pozostałych modułów dotacji bezzwrotna;
- b) podejście popytowe - instrumenty wdrażane bez pośredników finansowych; instrumenty wymagają prefinansowania zadań realizowanych przez beneficjentów samodzielnie z własnych środków
- c) przeznaczenie wsparcia – dominujący komponent B+R, jako uzupełnienie prac B+R pozostałe obszary takie jak: prace wdrożeniowe, wsparcie zasobów ludzkich, czy też działania wdrażające rozwiązania prośrodowiskowe)
- d) grupa docelowa - duże firmy (w tym *small mid-caps* i *mid-caps*) oraz konsorcja dużych firm z innymi firmami oraz konsorcja przedsiębiorstw z jednostkami naukowymi
- e) specyfika wsparcia w programie pomocowym NCBR wynikająca z ustawowych¹⁸ celów i zadań NCBR – czyli instytucji powołanej do realizacji zadań z zakresu polityki naukowej państwa, w tym pobudzania inwestowania przez przedsiębiorców w realizację badań naukowych lub prac rozwojowych. W tym kontekście za główny i bezpośredni cel programu pomocowego udzielanego przez NCBR należy uznać wspieranie i poszerzanie aktywności B+R przedsiębiorstw i w sposób pośredni pobudzanie ich innowacyjności.

Zapewnienie rzetelnej oceny efektów netto programu NCBR:

Dla zapewnienia rzetelnej oceny efektów bezpośrednich i pośrednich wywołanych korzystaniem ze wsparcia w ramach programu pomocowego NCBR na potrzeby niniejszego badania wykorzystane zostaną szczegółowe dane jednostkowe gromadzone w rejestrach administracyjnych, możliwe do pozyskania dla każdego podmiotu na podstawie unikatowego identyfikatora: NIP lub REGON z Głównego Urzędu Statystycznego (dotyczące. m.in. zakresu działalności B+R i kondycji podmiotów) i UOKiK (dane na temat wysokości pomocy publicznej udzielonej podmiotom korzystającym ze wsparcia programu pomocowego NCBR z innych instrumentów/ programów pomocowych, w tym PARP i BGK

¹⁸ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Badań i Rozwoju, Dz. U. 2010 Nr 96 poz. 616

oraz przeznaczenia tej pomocy). Dzięki temu w ewaluacji możliwa będzie kontrola skali wpływu innych programów pomocowych, w tym wsparcia oferowanego przez PARP i BGK, w celu oceny realnego wpływu programu NCBR. Biorąc pod uwagę dobór przypadków (PSM) do grupy kontrolnej w badaniu bezpośrednich efektów netto pozwoli to na porównywanie przypadków, które nie będą się istotnie różnić między sobą także pod względem korzystania lub nie korzystania z innych programów pomocowych w Polsce w ostatnich kilku latach. Należy bowiem założyć, że możliwość doboru grupy kontrolnej wyłącznie z uwzględnieniem podmiotów, które nie korzystały ze wsparcia z innych programów pomocowych może skutkować brakiem możliwości doboru reprezentatywnych grup umożliwiających realizację założonych analiz.

Biorąc powyższe pod uwagę jako grupa kontrolna do badania kontrfaktycznego efektów programu pomocowego NCBR dobrane zostaną w pierwszej kolejności przedsiębiorstwa, które nie będą beneficjentami pomocy oferowanej w ramach programu pomocowego NCBR ani jakiegokolwiek innej formy pomocy o podobnym charakterze (np. oferowanej w ramach FENG przez PARP, ewentualnie BGK), a jednocześnie podobne ze względu na kluczowe cechy (m.in. pod względem wielkości przychodów, sektora działalności, regionu funkcjonowania, stażu na rynku, sytuacja finansowej). W przypadku braku takiej możliwości te, które nie będą się istotnie różnić między sobą także pod względem korzystania lub braku korzystania z innych programów pomocowych w Polsce w ostatnich kilku latach.

Jednocześnie NCBR zakłada możliwość współpracy z PARP i BGK w zakresie oszacowania efektów pośrednich samego programu NCBR jak i łącznie programów NCBR, PARP i BGK na sytuację makroekonomiczną, jak również wpływu netto każdego z programów osobno na sytuację makroekonomiczną, kontrolując wsparcie z programów pomocowych pozostałych instytucji. W tym celu trzy instytucje (NCBR, PARP i BGK) dążyć będą do wykorzystania wspólnego modelu makroekonomicznego dużej skali na potrzeby ewaluacji programów pomocowych. Pozwoliłoby to na oszacowanie wg jednej metodologii wpływu pośredniego. Wpływ ten rozumiany jest jako odchylenie wartości wskaźników makro z uwzględnieniem wpływu (a) programów pomocowych wszystkich łącznie lub (b) samego NCBR od wartości tych wskaźników w przypadku sytuacji kontrfaktycznej - (a) braku programów pomocowych lub (b) braku programu NCBR.

W przypadku wdrożenia w Polsce dodatkowych programów o podobnym zakresie i wspólnym celu generalnym wynikającym z FENG, jakim jest „pobudzenie wzrostu innowacyjności polskiej gospodarki”) obecne plany ewaluacji (dla NCBR, PARP i BGK) mogłyby zostać zastąpione ogólną ewaluacją obejmującą kilka ww. programów pomocy państwa (lub wybrane elementy planów ewaluacji poszczególnych Instytucji mogłyby być realizowane łącznie / wspólnie - np. modelowanie wpływu makroekonomicznego ogółu pomocy z trzech programów, w tym efektów pośrednich pomocy danej Instytucji; wspólna organizacja prac analitycznych, angażujących zasoby danych publicznych/GUS, służąca kontrfaktycznej ewaluacji wpływu na poziomie mikroekonomicznym, w tym efektów bezpośrednich pomocy danej Instytucji i/lub ogółem). Wariant ten zostałby rozważony ze względu na efektywność i wdrożony tylko wtedy, gdyby harmonogram wdrożenia dodatkowych programów pomocy państwa był zgodny z przedmiotowym programem i jeżeli zmodyfikowana ocena nie spowodowałaby dodatkowego obciążenia administracyjnego. W takim przypadku kluczowe elementy planu ewaluacji zostaną utrzymane, a kalendarz ewaluacji zostanie zaktualizowany (dostosowany). Planowane sprawozdania z oceny zawierałyby następnie ogólną analizę wpływu analizowanych programów finansowania w ramach FENG.

Pomoc finansowa programu pomocowego NCBR stanowi element polityki spójności UE na lata 2021-2027 realizowanej w Polsce w ramach programu operacyjnego FENG na podstawie Umowy Partnerstwa zawartej pomiędzy Komisją a władzami PL, na lata 2021-2027. W związku z powyższym horyzont czasowy niniejszego planu ewaluacji, dostosowany został do okresu w którym realizowane będą programy operacyjne w ramach polityki spójności UE w Polsce. Plan ewaluacji programu pomocowego stanowi również element komplementarny do planu ewaluacji FENG nadzorowanego przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej (IZ FENG).

Zobowiązania:

Zobowiązujemy się do przeprowadzenia oceny zgodnie z planem przedłożonym Komisji oraz do informowania Komisji o wszelkich elementach, które mogą poważnie zagrozić realizacji planu.

Zobowiązujemy się, że program zostanie zawieszony, jeśli końcowy raport ewaluacyjny nie zostanie przedłożony w odpowiednim czasie i odpowiedniej jakości.

Potwierdzamy, że weźmiemy pod uwagę wyniki oceny przy projektowaniu każdego kolejnego środka pomocy o podobnym celu/podobnych celach.

10.2 Proszę wymienić wszystkie dokumenty załączone do zgłoszenia i dostarczyć ich kopie na papierze lub podać bezpośrednie łącza internetowe do tych dokumentów: